Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm Yolunda

Günlük Siyasi Gazete

Gerçek

Sayı 117
25 EYLÜL 1979
SALI
500 Kuruş

NATO Akdeniz tatbikatı bölgede barış ve güvenliğe aykırıdır

● Bugün başlayacak tatbikat Avrupa'nın Güneydoğu kıyılarıyla Ege Denizi'nde yoğunlaşacak
● NATO tatbikatında «müttefik kuvvetler» adı altında ABD birliklerinin Saroz Körfezi'nden karaya amfibik çıkartma yapması prova edilecek
● Bu çıkartma Bulgaristan'ın toprak bütünlüğüne ve Balkanların barış ve güvenliğine aykırı niyetleri yansıtıyor.

Gerçek Haber Merkezi — Bugün başlayacak olan NATO Akdeniz Tatbikatının bu yıl özellikle Güneydoğu Avrupa ülkeleriyle Ege Denizi'nde yapılacaktır. Bu tatbikatın ABD isteği uyarınca NATO tarafından Mayıs ayında benimsenen yeni askeri planlar uyarınca yapıldığı bildiriliyor.

Tatbikat sırasında NATO Müttefik Kuvvetleri adı altında, ABD ve İngiltere birliklerinin Saroz Körfezi'nden Türkiye'ye çıkartma provasının yapılması, Türkiye'nin bağımsızlığını tehdit ettiği gibi Bulgaristan Halk Cumhuriyeti'nin güvenliğine ve toprak bütünlüğüne yönelik

Devamı s. 5, sütun 4.te

CHP, MSP ile Koalisyon Arıyor

● Başkent kulislerinde bir CHP-MSP koalisyonunun ön temaslarının yapıldığı belirtiliyor
● MSP'nin koalisyon için öne sürdüğü 5 ana koşul arasında Türkiye'nin İsrail'le diplomatik ilişkilerini kesmesi isteği de var.
● MSP içinde CHP ile koalisyona karşı çıkan bir eğilimin bulunduğu ve Korkut Özal'ın bu görüşü savunduğu biliniyor.

Bugünkü Ecevit hükümetinin seçimlerden sonra düşme ihtimalinin güç kazanması, bir CHP-MSP hükümeti konusunu gündemde yeniden canlandırdı.

Seçim sathı mailine girildiği günlerde bu konu çeşitli politik çevrelerde tartışılmaya başlanmıştı. Söylentilerin yaygınlaşması üzerine Yankı Dergisi, MSP yöneticilerinden Korkut Özal'la bir mülâkat yaparak Özal'ın bu konudaki kişisel görüşlerini sormuştu.

Birinci Ecevit, 1. ci ve 2. ci MC hükümetlerinde MSP kontenjanından bakanlık yapmış olan Korkut Özal, bugün bir CHP-MSP koalisyonundan yana olmadığını söylemiş ve MSP'nin hemen iktidara gelmek yerine muhalefette kalmasını doğru bulduğunu belirtmişti.

Bu demeci izleyen günlerde toplanan CHP Küçük Kurultay'ında konuşan Ecevit, AP ve MHP'yi şiddetle eleştirdiği halde, MSP konusunda bu partinin muhalefette de kalsa, iktidarda da olsa, —çağdaş düşünceleri benimsediği sürece— eriyeceğini söylemişti. Ecevit'in MSP'ye çatmaması dikkatleri çektiği gibi, bu sözler Korkut Özal'ın demecine üstü kapalı bir yanıt niteliğini de taşıyordu.

Gene Ecevit, seçim konuşmalarında, CHP'nin 14 Ekim'den sonra iktidarda kalacağı yolunda kesin beyanlar verirken, bu sözler Ecevit'in MSP ile koalisyon olanağını gözönünde tuttuğu tarzında yorumlanmaktaydı.

Yankı dergisi konuyla ilgili olarak yaptığı yorumda, silahlı kuvvetlerin böyle bir koalisyondan yana olmayacaklarını, ama Ecevit'in bu olasılığı zorlayacağını ima ediyordu.

Faruk Sükan'ın istifasının ardındaki faktörler gerek istifa gerekçesiyle, gerekse Ecevit'in üstü kapalı beyanlarında kamuoyuna yansıdık-

Devamı s. 5, sütun 7'de

AYİNESİ İŞTİR KİŞİNİN

Bülent Ecevit, seçim gezisini sürdürürken Balıkesir'de CHP'lilerle birlikte üzerinde «emek en yüce değerdir» sözü yazılı bir pankart tutup gazetecilere poz verdi. Oysa Ecevit hükümetinin işbaşında bulunduğu 21 aylık dönemin sadece son altı ayında 21 işyerinde lokavt uygulanmış, 5613 işçi işsizliğe terkedilmiştir. Ecevit hükümetinin IMF'ye verdiği ünlü «niyet mektubu»nda işçi ücretlerinin kısıtlanacağı konusunda emperyalizme güvence veriliyordu. Uygulama da bu yönde oldu. Gerçek işçi ücretleri, Ecevit hükümetinin işbaşında bulunduğu 1978 yılında yüzde 20'nin üzerinde geriledi.

BM Genel Kurul toplantısında Kıbrıs sorunu görüşülecek

Ankara (a.a.) — Birleşmiş Milletler örgütünün 34. dönem toplantısı gündemini saptamakla görevli olan genel komite 19 Eylül günü toplanarak Kıbrıs sorununun da Genel Kurul gündemine alınmasını kararlaştırmıştır.

Karara göre, sorunun Özel Siyasi Komite'de görüşülmesinde Kıbrıs Rum ve Türk toplumları temsilcileri birlikte katılacaklar. Genel Kurul'da sadece Kıbrıs Rum toplumu temsilcileri yer alacaktır.

Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün, BM Genel Kurulu'nun 34. dönem toplantısına katılmak üzere dün Newyork'a gitti. Ökçün'ün muhtemelen 1 Ekim'de Genel Kurulda bir konuşma yapacağı ve toplantısırasında bazı ikili görüşmelerde bulunacağı açıklandı.

Tarsus'taki 7 cinayetin faili MHP ve ÜGD'li faşistlerden Mustafa Çataklı, ancak 4 saat gözaltında tutulabildi.

Tarsus'ta yakalanan faşistlerden biri kaçtı

TARSUS — Türk İntikam Tugayı Tarsus örgütü militanlarından olduğu daha önce Mersin Valiliğince açıklanmış bulunan MHP üyesi Mustafa Çataklı, göz altında tutulduğu Tarsus merkez karakolundan kaçtı.

İçel Valisi Naim Cömertoğlu'nun önceki gün yaptığı basın

Devamı s. 5, sütun 7'de

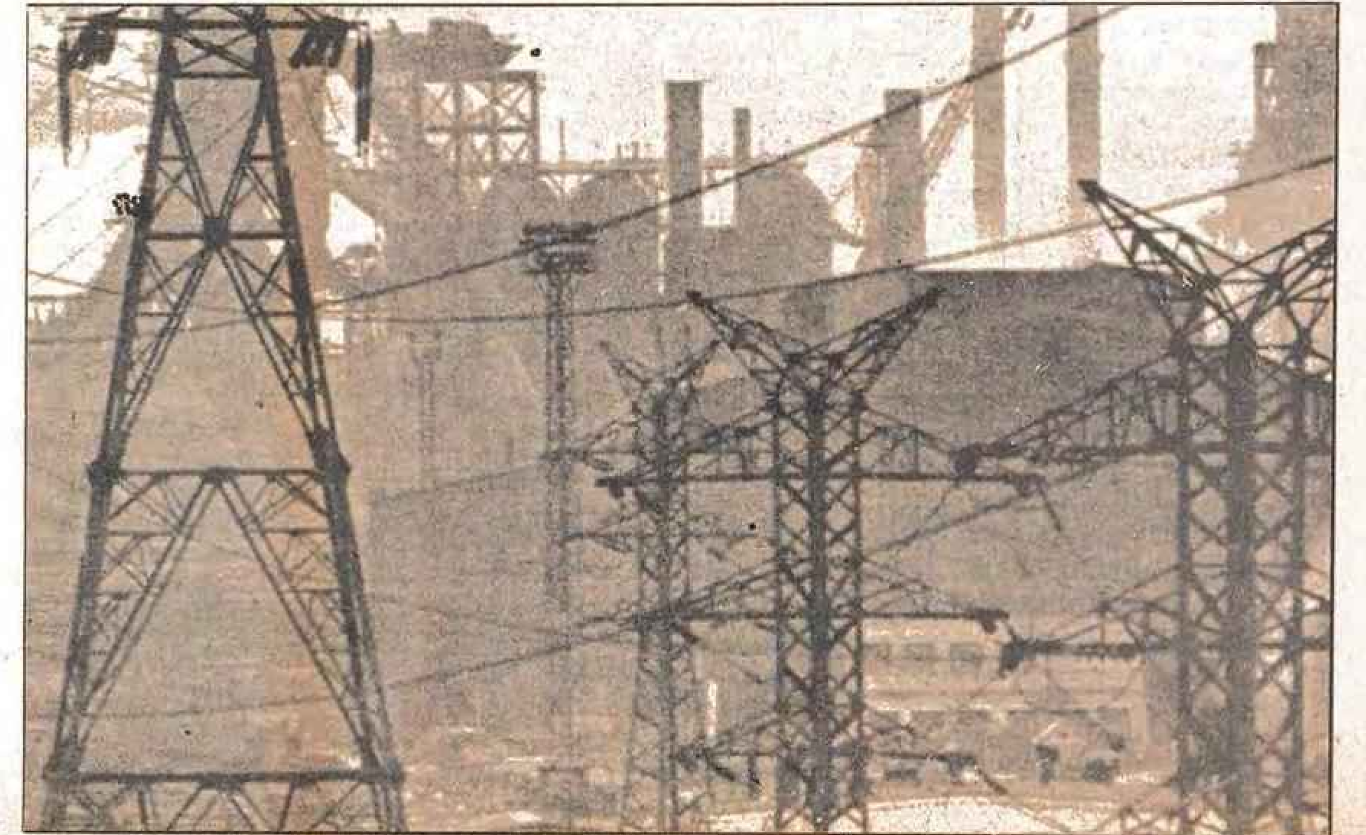
Demirel Hükümet için «Ucuz etin yahnisi bu kadar olur» dedi

Adalet Partisi Genel Başkanı Süleyman Demirel, Tokat ve Yozgat'ta yaptığı konuşmalarda hükümeti şiddetle eleştirerek «meşruiyetine ta kuruluşundan beri gölge düşmüş, mecliste çoğunluğunu kaybetmiş bir entrika hükümetinin 20 aylık çok kötü icraatının her sahası, hükümlerimizi cömertçe delillendirmiştir» dedi. Hükümetin anarşi karşısında kılını kıpırdatmadığını öne süren Demirel, «TÖB-DER'in, Türklüğe, müslümanlığa düşman, devleti parçalayarak ülkede komünist rejim kurmak isteyen zihniyetin» eğitime hakim kılınmak istendiğini iddia etti. 14 Ekim'in hükümetten kurtulmak için kaçırılmaması icabeden çok önemli bir fırsat olduğunu söyleyen Demirel, sözlerine şunları ekledi:

«Türk tarihinin şeref sahifelerinde yer alan, çağ açıp, çağ kapayan büyük şahsiyetlerin resimleri, milli mefahirimiz olan hadiselerin, tabloları, anarşiye sebep olduğu gerekçesiyle okulların duvarlarından indirilmiştir.»

AP Genel Başkanı daha sonra bereketten nasibi olmayan CHP'nin hükümetinin işbaşında olduğunu söyledi ve «ucuz etin yahnisi bu kadar olur, sandık başına gidin, bu çılgınlıklara son verin» dedi.

YANLIŞ ENERJİ POLİTİKASININ SONUCU

Elektrik kısıtlaması devam edecek

● TEK konuyla ilgili açıklama yapmaktan kaçınıyor
● Elektrik kesilmeleri Ege bölgesinde günde 115 milyon lira kayba yolaçıyor
● Tes-İş, elektrik kısıtlamasının yanlış politikadan kaynaklandığını ileri sürdü.

Ankara (THA) — Türkiye Elektrik Kurumu'nun hergün İstanbul'da 10 bin, Ankara'da ise 3 bin megavatlık bir enerji kısıtlaması yaptığı, bunun dışında İzmir, Çukurova, Zonguldak, Konya ve bazı doğu illerinde de yeni sınırlamalara gidildiği açıklandı.

Türkiye Elektrik Kurumu yük tevzi ve satış dairesi başkanlığı tarafından yayınlanan 1979 yılı ile ilgili bir raporda, kesinti ve kısıntı uygulamalarının gerçek güç talebinin yüzde 15'ine ulaştığı belirtildi. TEK tarafından hazırlanan raporda, «elektrik üretiminin dar boğazda olduğu» söylenerek şöyle denildi: «Ulusal elektrik sisteminin 1978 yılında da görülen enerji darboğazı nedeniyle (puant güç) gereksinmesini, kesinti ve kısıntı yapmaksızın karşılama olanağı bulunamamıştır. Seydişehir aliminyum tesislerinde yıl boyunca sürdürülen 75 megavatlık kısıtlamaya ek olarak diğer sanayi tüketicilerinde ve belediyelerde sistem koşullarına bağlı olarak değişen ölçülerde toplam 612 megavatlık güç azaltmaları uygulaması zorunlu olmuştur.»

1979 yılındaki elektrik üretiminin yüzde 60.62'lik bölümünün termik kaynaklardan, yüzde 35.98'lik bölümünün hidrolik kaynaklardan, yüzde 3.40'lık bölümünün de uluslararası kaynaklardan aktarılarak sağlandığını açıklayan raporda, elektrik kısıtlaması konusunda daha fazla açıklama yapmaktan kaçınılmaktadır. Rapora göre, elektrik kısıtlamalarına yol açan darboğazlar, «sistemde yeterli döner yedek gücün bulunmaması, arızalı ünitelerin onarımındaki sorunlar ve termik santrallerin yakıt sorunları» olarak açıklanmaktadır.

Öte yandan, yaklaşık bir aydır süren elektrik kısıtlamalarının Ege bölgesinde 3 milyar 450 milyon liralık üretim kaybına yol açtığı saptandı. Bu konuda, Ege bölgesi sanayi odasınca yapılan bir araştırmada, elektrik kesintilerinin bölgedeki sanayi üretiminde günde 115 milyon lira kayba yol açtığı ve makina ve teçhizattaki arızaların da büyük olduğu belirtildi.

Kısa adı Tes-İş olan, Türkiye Enerji su ve gaz işçileri sendikası Genel Sekreteri Faruk Barut'un yaptığı açıklamaya göre ise, TEK tarafından üretilen elektrik enerjisi 64 bin 600 megavat/saat olarak hesaplanmıştır. Barut, Seyitömer termik santralinde bir ünitenin bakım dolayısıyla devre dışı kaldığını, Sarıyer barajında ise su seviyesinin tehlikeli seviyeye düştüğünü ve üretimin her an durabileceğini bildirdi.

Ecevit: «MHP, ÜGD bizim uğraşacağımız şeyler değil»

● 14 Ekim seçimlerinden partisinin güçlenerek çıkacağını iddia eden Ecevit, «Kazançlarını sömürüyle değil, üretim ve sürüm artışıyla ve dışsatımla yükseltmek isteyen iş adamları da bundan kazançlı çıkacaklardır,» dedi.

Seçim gezisini sürdüren Ecevit, Türkiye'nin her yerinde en fazla karşılaştığı «MHP-ÜGD Kapatılsın» sloganıyla Balıkesir'de de karşılaşınca, «MHP-ÜGD bizim uğraşacağımız şeyler değil» demiştir.

CHP Genel Başkanı, «partisinin anladığı devrimciliğin slogan devrimciliği olmadığını, devrimi köylünün yaşamında başlattıklarını» da sözlerine eklemiştir.

CHP seçim otobüsünün Balıkesir'e girişi sırasında bir

Devamı s. 5, sütun 5'te

Konya'da samanın fiyatı buğdayı aştı!

● Besiciler güç durumda
● Arı balının kilosuna 100 lira birden zam geldi.
● Elektrik kısıntıları da Konya'nın günlük ekonomisini zarara uğratıyor.

Konya (THA) — Son bir hafta içerisinde Konya ve çevresinde saman fiyatlarının artışı hızla devam etti. Samanın fiyatı son olarak 7 lirayı bulurken buğday fiyatını da geride bıraktı.

Arpa ve samanın normalin üstündeki fiyat artışları besicileri güç durumda bırakırken, et ve süt fiyatlarını da geniş ölçüde etkiliyor.

Öte yandan arı balının kilosuna 100 TL. birden gelen zam, arı balı fiyatını 150 liradan, 250 liraya yükseltti. İçine şeker konan balın kilosu da 175 liradan işlem görmeye başladı.

Ayrıca program dışı uygulanan elektrik kısıntılarının, sanayi kesimini geniş ölçüde etkilediği ve üretimin düşmesine neden olduğu bildiriliyor.

Elektrik kesintilerinin aynı zamanda elektrikli ev aletlerinin de bozulmasına yol açtığı belirtildi.

Yüksek Seçim Kurulu kararı

● Siyasî Parti sözcülerinin konuşmalarının kaydında kısıtlamalar yapılacak

Ankara (a.a.) — Yüksek Seçim Kurulu'nun Pazar günkü resmî Gazetede yayınlanan kararına göre, TRT'nin teknik olanakları yeterli olmadığı için, siyasi partilerin 14 Ekim secimleri dolayısıyla radyo ve televizyonda yapacakları propaganda konuşmaları, kurulun bir üyesi ile TRT'den iki görevlinin gözetiminde banda kaydedilecek ve mühürlenerek korunacak.

Ön resim kayıt cihazlarına gereksinim olduğu halde, TRT'nin sadece bu cihazlardan 4 taneye sahip olduğu belirtilerek, tüm cihazların siyasi partilerin propaganda konusmalarına ayrılması halinde diğer programların aksayacağı bildiriliyor. Ayrıca kayıt bantlarının 2 yıl saklanmasına olanak verecek malzemenin de bulunmadığı kaydediliyor.

Yüksek Seçim Kurulu, siyasi partiler adına radyo ve televizyonda yapılacak konuşmaların her birinin ayrı ayrı, yayından önce ve yayın sırasında ses ve görüntü cihazları ile tespit edilmesini, konuşmanının hangi siyasi parti adına, kim tarafından yapıldığının da görevli kurul üyesi ile TRT'den en az 2 kişinin düzenleyecekleri tutanakla saptanıp mühürlenmesini kararlaştırdı.

Aynı gün yapılacak konusmaların tümü yayından önce yapılmış iseler, içindeki konuşmaların sırası belirtilmek suretiyle düzenlenecek tutanakla saptanacağı, teknik açıdan yayına verilebilecek şekilde konuşmaların ses ve görüntü olarak 2 veya 3 banda aktarılarak yayından önce ve sonra mühürleneceği bildirildi.

Öte yandan, TRT aygıtlarının yetersiz olduğunun Yüksek Seçim Kuruluna bildirilmesi üzerine, siyasi parti sözcülerinin konuşmaları sırasında yapılan hatalar için en fazla iki kere kayıt yapılabileceği kararlaştırıldı.

Gerçek Durum

Yıkılan Sosyal Demokrasinin Reformcu Düşleridir

3. cü Ecevit hükümetinin parlamentodaki iskemle sayısında meydana gelen eksilmeler, CHP içinde ve çevresinde son zamanlarda gözlenen düş kırıklığını bir karamsarlık havasına dönüştürdü.

CHP, 21 aylık iktidarı boyunca tüm politikasını emperyalizmle, tekellerle, siyasal gericilikle ve militarizmle uzlaşmak, faşizme ödün vermek üzerine kurdu. CHP sosyal demokrasisi, egemen sömürücü güçlerle, emekçi sınflar arasındaki keskin sınıf mücadelesini uzlaştırmak ve çatışan sınıflar arasında «denge» oluşturmak düşleriyle yola çıktı. Ama CHP'nin bu dengeci hayalperestliği, kısa zamanda egemen gerici güçlerin çeşitli kesimleri arasında «denge» sağlama politikasına ulaştı.

Bir başka deyimle, emekçi sınıflarla egemen sınıfları uzlaştırma ütopyası ile iktidara gelen ve kitleleri reformcu düşlerle oyalayabileceğini sanan, ezenle ezilen arasında denge kuracağını düşleyen sosyal demokrat burjuva reformculuğu, kendi reformcu özelliğini bile koruyamadı. Onun dahi gerisine düşerek, yabancı-yerli egemen çevrelerin ve onların baskı güçlerinin egemen çevrelerin değişik kesimlerinin çıkarlarını uzlaştırmak, onların taleplerini karşılamakla ömrünü tüketti.

Sadece ömrünü tüketmedi, aynı zamanda liberal ve anti-faşist bir hükümet olma şansını da yitirdi.

CHP iktidar öncesinde ilkesel olarak savunduğu liberal burjuva demokrasisinden 3'cü Ecevit kabinesinin daha ilk günlerinden uzaklaşmaya başladı. Faşizme karşı kendi burjuva demokrat ilkelerini korumakta daha ilk günlerde ödün vermeye

Devamı s. 5, sütun 7'de

Ankara Emniyet Müdürü: «Şüpheli her araç ve kişi aranacak»

● Kimlik göstermeyenler gözaltına alınacak

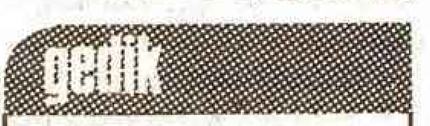
Ankara (a.a.) — Ankara Emniyet Müdürü Ercan Belen, «Ankara'da aramaların sıklaştırılacağını ve şüpheli görülen her araç ve kişinin çok sıkı bir şekilde aranacağını» söyledi.

Anadolu Ajansı muhabirinin sorularını yanıtlayan Belen, «Ankara'da son bir kaç aydır büyük olaylara rast lanmıyor, ancak bireysel öldürme olayları ne yazık ki az da olsa sürmektedir,» dedi.

Ercan Belen, lise ve üniversitelerin yakında açılacağını, bu nedenle Ankara'ya gelen öğrenci sayısında büyük bir artış olduğunu kaydederek «amacımız okulların olaysız olarak açılması ve eğitimlerini olaysız olarak sürdürmeleridir» şeklinde konuştu.

Ankara Emniyet Müdürü Belen, kimlik göstermeyen her yurttaşın gözaltına alınacağını belirtti. Belen bu

Devamı s. 5, sütun 4.te

YA SONRA!

Ecevit DP'yi, «ara rejim»e umut bağlamakla suçladı.

DP sözcüsü cevapladı: «Hükümete destek olmak da, bu desteği çekmek de demokrasinin gereğidir.»

Doğrudur.

Demokrasiden desteğini çekmek de demokraside olur!

Uluslararası Postalar Birliği KTFD oldu bittisini kabul etmedi

● «KIBRIS TÜRK FEDERE DEVLETİ» PULLARI YASAKLANDI.
● DENKTAŞ KARARA TEPKİ GÖSTERDİ.

Lefkoşe, (a.a.) — Uluslararası Postalar Birliği «Kıbrıs Türk Federe Devleti»nin çıkardığı posta pullarının «yasa dışı ve geçersiz» sayılmasını öngören bir

Devamı s. 5, sütun 4.te

«Seçim İşbirliği Dağınık Olan Sol'da Olumlu Sonuçlar Doğuracak»

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin 23 Eylül Pazar günü Kartal'da düzenlediği toplantıda Devrimci Demokratlar adına konuşma yapan Abidin Alkoyun'un konuşma özeti dünkü baskıya yetişememiştir. Aşağıda Alkoyun'un yazılı metnini özetleyerek sunuyoruz:

«...Biz Devrimci Demokratlar olarak TSİP'le yapmış olduğumuz seçim işbirliğinin bir sonucu olarak Senato üçte bir yeni-

Devamı s. 5, sütun 1'de

Memurların Sendikal Haklar Mücadelesi

Gültekin GAZİOĞLU
TÖB-DER Genel Başkanı

Kapitalist toplumlarda, işçiler ve tüm emekçiler burjuvaziye karşı ekonomik ve demokratik haklarını çeşitli araçlarla savunurlar. Bu araçların en önemlilerinden birisi de hiç kuşkusuz sendikalardır. İşçiler - emekçiler emeklerinin pazarlığını sendikaları aracılığıyla yaparlar.

Türkiye egemen sınıfları, işçilerin bu en vazgeçilmez haklarını uzun yıllar engellemişler, işçilerin yoğun mücadelelerinden sonra, sarı sendikacılığı gündeme getirmişlerdir. Sınıf mücadelesinin gelişmesi ve yükselmesi ile birlikte, Türkiye işçi sınıfı, sarı sendikacılığı da yenme doğrultusunda önemli kazanımlar elde etmiştir.

Üretimi ellerinde tutan işçilerin, sendikal haklarını burjuvazi'den söke söke almaları, sürecinde, egemen sınıflar bu hakların belirli dar kesimler tarafından kullanılması için yeni engeller çıkarmışlar, işçi-memur ayrımını gündeme getirmişlerdir. Sendikal hakların sınırlı kesimlerde oluşu, sömürü ve soygunun devamında ve yoğunlaştırılmasında işverenlere yeni olanaklar sunuyordu.

1961 Anayasası, eksikler taşımasına karşın, memurlara da sendika kurma hakkını veriyordu. Kısa sürede, kamu kesiminde, örneğin TÖS gibi etkili sendikaların yaratılması egemen sınıfları tedirgin etmişti. 12 Mart rejiminde Anayasa değiştirilerek, memur sendikaları kapatıldı. O günün koşullarında, memurlar bu haklarını koruyamadı. Fakat memurların grevli-toplu iş sözleşmeli sendikal hakları uğruna yürüttükleri mücadele de durdurulamadı, giderek boyutlandı.

Emperyalizme bağımlı Türkiye kapitalizmi bunalıma düştükçe, başvurduğu geleneksel önlem sömürüyü artırmaktır. Maaş ve ücretleri sabit tutmak, hayatı pahalılandırmak, paranın değerini düşürmek gibi hastalığı kronikleştiren yollar izlenegelmiştir. Son yılların ekonomik bunalımları görülmemiş boyutlara ulaşınca, emeğinin karşılığı olarak ücretlerinde hiçbir söz hakkı olmayan memurlar büyük sefalete düşürülmüşlerdir. 25 yıllık bir ilkokul öğretmeni ayda 6000 TL maaş alırken kentlerde orta derecede bir evin kirası da bu kadardır. Memurlar için işveren olan devlet, her seferinde bütçe olanakları bahanesiyle maaş ve ücretlere cüz'i artışlar getirmiştir. Bir alış-veriş ki, alıcı durumunda olan devlet fiyatı biçiyor. Üstelik, yıllar yılı bu durum memurlara, «devlet baba» safsatası ile, devletin sınıfsal karakteri gözlerden kaçırılarak yutturulmuştur.

Hayat pahalılığı altında gün gün yoksullaşan memurlar, çok kere hayattan öğrenerek bilinçlenmişler; sendikal haklar uğrunda örgütlü mücadeleye soyunmuşlardır.

Memurlar artık, Türkiye'nin taraf olduğu pek çok uluslararası antlaşma ve sözleşmede, sendikal hakları tüm çalışanlar için tanıyacağını taahhüt ettiğini, işverenlere bu hakkı tanıdığı halde, geniş emekçi yığınlardan esirgediğini öğrenmişlerdir. Yine memurlar, dünyada sadece 6 ülkede Avrupa'da, sadece Türkiye'de bu hakkın verilmediğini, bu durumun ise demokrasi ve insan hakları ile asla bağdaşmadığını bilmektedirler. Burjuva partilerinin, muhalefette iken kitleler önünde verdikleri açık sözlerde durmadıkları, durmayacakları günümüz koşullarında kanıtlanmıştır. Memurlar için bu da öğretici bir ders olmuştur. Günümüz, geçmişte sendika hakkı vadedenlerin, derneklere dahi tahammül göstermek istemedikleri de kanıtlanmıştır.

Memurlar için sendikal haklara ulaşmak, tüm demokratik mücadele yöntemlerine başvurarak, kararlı ve sürekli yığınsal mücadelelerle olanaklı olabilecektir. O nedenledir ki, daha bugünden memur direnişleri, biçimde ve özde gelişerek sürüyor. Tüm dünya ülkelerinde grev hakkı, o hak fiilen kullanılarak kazanılmıştır. İhsan olarak verilen haklar, bir süre sonra, verenler tarafından kolayca geri alınır.

Önümüzdeki aylarda, memurların bu haklarını söke söke alabilmeleri için, yoğun çaba ve eylemlerine tanık olacağız. Bu konuda tüm demokrasi güçlerine önemli görevler düşecektir. Memurların sendikal haklara kavuşması, ülkedeki sendikal mücadeleye, genel demokrasi mücadelesine önemli derecede güç katacak; sömürü ve soygunun geriletilmesinde, giderek yok edilmesinde sayısız yararlar sağlayacaktır.

«Küçük Partiler» ve yanılgılar üzerine

Ergün UYSAL

14 Eylül 1979 tarihli Cumhuriyet'te, «Sol oylar kime gidecek» başlıklı bir yazı yayınlandı. İşçi sınıfı doğrultusunda sorunlara yaklaşıldığında birçok yanılgının bulunduğu bu yazı hakkında kısa ve öz olarak bir kaç gerçeği hatırlatmak yerinde olacak.

1 — SDP ve TBP gibi partileri «Sosyalist» ya da «Sosyalist eğilimli» parti gibi göstermek-eşyayı adı ile çağırmak-ilkesine terstir. Çünkü bu iki partinin kimlik kartlarına, yani programlarına, geçmişlerine ve yaşam içerisindeki mücadelelerine bakarsak, Sosyalist ya da Sosyalist eğilimli olmadıklarını net bir biçimde görebiliriz. Bu iki parti ütopik anti-faşist partilerdir. Fakat asla Sosyalist değildirler. Yine burada aynı ilkeye ters olan bir başka noktayı belirtmek isterim. «TİP var, TSİP var. SDP var, TBP var. Bu dört Sosyalist eğilimli ya da Sosyalist parti 14 Ekim seçimlerine ayrı listeler halinde girmekteler.» Yukarıdaki anlatımdan kimin Sosyalist kimin Sosyalist eğilimli olduğu belli değildir. Bana göre bu nokta çok önemli. Çünkü emekçi kesimlerin gerçekten kurtuluşu Sosyalizmdir. Bu ise Sosyalist bir partinin iktidarı alması ile gerçekleştirilebilir. İşte bu nedenle Sosyalist olanı ya da olanları Sosyalist eğilimli diye adlandırdıklarımızdan ayırmalı, onları adı ile çağırmalıdır. Aksi halde okura, istemiyerek de olsa bilinç eksik götürülmüş olur.

2 — «Aybar'lı listeye mi, Boran'lı listeye mi, Gazioğlu'lu listeye mi, Timisi'li listeye mi oy vereceksiniz? Yoksa tüm sol oyları kendi adına desteklemeye çağıran Ağırnaslı, Onger gibi solcu adaylara mı?» görüşü doğru mudur?

Evet soru güzel sorulmuş. Fakat listeler ile adayların parlamenter mücadeledeki yerleri hakkında tek bir cümle yanıt yok. Oysa listeler iyi ya da kötü, fakat siyasi iktidar için mücadeleye konulmuş ya da iktidarı alabilecek bir araç değillerdir. Bu adayların desteklenmesi bir partiyi desteklemeye göre geri bir adımdır. Onların desteklenmesi demek daha açık bir anlatım, demokrasi mücadelesinde çok küçük bir mevzi elde etmek uğruna destek demektir. Bu mücadelede daha ileri mevziler emekçi kesimlerin siyasi örgütünü parlamentoya yerleştirmekle kazanılır hiç kuşkusuz.

3 — «Hiç bir sonuç yok! Her küçük parti, her lider kendi havasında!.» diye düşünmek bana göre doğru değil. Solun durumunu dikkatle izliyorum. Bazı olumlu sonuçlar da yok değil. Fakat yetersiz. Örneğin TSİP'in Van, Mardin, Siirt illerinde seçim işbirliğini, yine aynı partinin listelerinde bağımsız adaylara da yer vermesi, bu anlamda kayda değer olgunlar. Demokratik mücadelede bugün için zafer getirmeyebilir. Fakat gelecek için gerçekten umut verici.

«Her küçük parti...» sözü de yanlış. Partinin büyüğünün ya da küçüğünün kriteri nedir? Siz seçimlerde çok oy alan partilere mi diyorsunuz büyük parti diye? O anlaşılıyor. CHP, AP, MHP büyük parti, TSİP, TİP... küçük parti, öyle mi? Küçük kelimesi cümle içinde ancak bu kadar yanlış kullanılabilir. «Küçük kelimesi yerine «henüz yığınların desteğini kazanamamış» ya da «kitleler içinde yeterince yaygınlaşamamış» desek daha doğru, daha gerçekçi olunmaz mı? Hem böylece, en tutarlı anti-faşist, en tutarlı anti-emperyalist, ve sömürüsüz savaşsız bir toplumu yaratmaya çalışan partilere karşı alaycı kelimeler kullanılmamış olur. Aydın bir yazara da bu yakışır. Bu partilerin amaçları büyüktür, bu anlamda kendileri de büyüktür. Bu amaçlara kendi ülkelerinde ulaşmış olan partiler de bir zamanlar sekiz kişi ile somutlanıyordu ya da yığınların malı bir parti durumunda değillerdi. Sosyalist partilerin bu durumları geçicidir. Elbette kısa zamanda en geniş kitleleri kucaklayan partiler olmaya çalışacak-

Baştarafı s. 4'te

SOSYALİST ÜLKELERDEN

Prağ'da bir ana okulunda kendi yaşıtlarıyla birlikte oynayan minikler.

Çekoslovakya'da 8708 Ana Okulu Var

Sosyalist ülkelerde Devlet'in en önde gelen görevlerinden biri de «çalışan annelerin» çocukları için «kreşler» ve «ana okulları» açmak. Böylece çalışan anne'nin en büyük sorunu ortadan kalkmış oluyor. Bütün ülke çocukları bu tür okullardan yararlanma hakkına sahip.

Çocuklar kreşler ve ana okullarında bakılıyor, eğitiliyor ve her türlü ihtiyaçları gideriliyor. Ayrıca her çocuk yetişkin eğiticilerin gözetimi altında, resim, heykelcilik, fotografcılık, müzik, dans, bale, yüzme, jimnastik vs. gibi çok çeşitli uğraşlarla vakit geçiriyor. Bu tür uğraşlar çocuğun genel gelişimi üzerinde olumlu etki yapıyor ve onları «geleceğe» hazırlıyor. Bugün Çekoslovakya'da 3—6 yaş arası çocuklar için 8.708 ana okulu var. Bu rakkam 1945'de 1.200 imiş. Ana okullarında bakılan çocukların sayısı 436.579!

TÜTED «DDY Genel Müdürlüğü ve Ankara garındaki faşist saldırılar sürüyor»

Tüm Teknik Elemanlar Derneği (TÜTED) Genel Başkanı Aykut Göker, pazar günü yaptığı acıklamada «DDY Genel Müdürlüğü ve Ankara garındaki faşistlerin saldırıları, tehdit ve asılsız ihbar furyası azgınlaşarak sürüyor» dedi.

Uzun süreden beri Ankara garındaki DDY T.C. yurdunda bulunan faşistlerin buradan saldırılar düzenledikleri, bu saldırılara karşı önlem alınmasının gerektiği ilgili yerlere bildirildiyse de herhangi bir önlem alınmamıştı. Konuyla ilgili olarak TÜTED Genel Başkanı saldırıların azgınlaşmasından dolayı önlem alınmasını istediklerini belirterek, «Ankara garındaki karakol polislerinden bazılarının faşist saldırganlarla kolkola gezmekte olduklarının görüldüğünü» söyledi ve sözlerini şöyle tamamladı:

«Geçtiğimiz günlerde 6 TÜTED üyesi faşistlerce ihbarlanarak gözaltına alınmış ve birisi de dövülüp, bıçaklanarak ağır şekilde yaralanmıştır. Bu güne kadar olan ve olabilecek olan olayların sorumlusu faşist saldırganlar kadar onlara gözyuman yöneticilerdir.»

TÜTED Genel Başkanı Aykut Göker, Ankara garındaki uygulamalarla ilgili olarak İçişleri Bakanı H. Fehmi Güneş'e gönderdiği bir mektupla üyelerinin derhal serbest bırakılmasını ve gerekli önlemlerin alınması için gereğinin yapılmasını istedi.

«UZUN BİR MÜCADELE SONUNDA İŞ GÜVENCESİNE KAVUŞTUK»

Solda birliğe ihtiyaç vardır.

GERÇEK Ankara Muhabiri Doğan Yıldır Bildiriyor — Kalite matbaasında, uzun süredir her türlü sosyal haktan, sendikadan mahrum olan 18 işçi, verdikleri mücadeleleri sonucunda başarıya ulaşarak sendika hakkını kazandılar.

Verilen mücadelede etkin rol oynayan Selahattin Leflef konuyla ilgili olarak şunları söyledi:

«4,5-5 ayı geçen bir süre örgütlenme ve işyeriyle ilgili sorunları saptadık. Uzun süre işveren bazı arkadaşlarımıza çeşitli ayak oyunları, baskılar yaparak mücadelemizi engellemek için elinden geleni yaptı. Hattâ tüm işçileri atmaya bile çabaladı.»

Türkiye'de solun ve demokrasi güçlerinin karşı karşıya geldiği baskılara ve sosyalistlerin durumuna da değinen Selahattin Leflef, bu konuda şöyle diyor: «İçinde bulunduğumuz şartlarda, sosyalist veya demokrat ayırmaksızın ilericiler üzerindeki baskı ve saldırılar durmadan şiddetleniyor. Bunlara karşı soldaki dağınıklığın giderilerek mücadele için birlik yapılmasına ihtiyaç vardır. Sosyalist partilerin seçimlere işbirliği yapmaksızın katılması, bu bakımdan olumsuz bir gelişmedir. Ancak seçimlerde işçi sınıfının çıkarlarını ve geleceğini gösteren konuşmalar halk için yararlı olacak. Halka güven gelecek. Bu sosyalist partiler içinde ise, demokratik halk iktidarına giden yolda TSİP'in elbette ayrı ve olumlu bir yeri var.»

AKBULUT: «MHP ve YAN ÖRGÜTLERİ HAK ARAMAYA KARŞIDIR»

DİSK 3. Bölge temsilcisi Saim Akbulut, «MHP ve ona bağlı kuruluşlar demokrasi düşmanlıklarının yanısıra hak aramaya da karşıdırlar» dedi. Oleyis Sendikasının Atlantik Palas Oteli'nde grev çadırlarına faşistlerin saldırmaları ve yakmaları konusunda bir demeç veren Akbulut, «Grev çadırının üç kez saldırıya uğrayarak yakılmasının başlıca sorumlusunun MHP ve yan kuruluşları olduğunu» söyledi. DİSK 3. Bölge temsilcisi Saim Akbulut, bir yazılı açıklama yaparak, «DİSK'e bağlı sendikaların yürüttüğü grevlere yönelik saldırılara karşı önlem alınmasını» istedi.

Akbulut, açıklamasında özetle şu görüşlere yer verdi:

« — İplikleri çoktan pazara çıkmış faşoların grev kırıcı ve işçi arkadaşlarımızın yasal haklarını kullanmalarını engelleyici bu tutumları, yasa tanımazlığın yeni bir örneğidir.

Parababalarından ve karanlık güçlerden aldıkları paralar karşılığı cinayet çeteleri, grev kırıcı sarı sendika, kamp ve örgütler oluşturanların yasal olmamaktan da öte, bu insanlık dışı davranışlarına karşı kesin tavır ve önlem almayan yöneticiler, yarın bu tür çağdışı yaratıkların neden olacakları olayların da sorumluluğuna ortak olmaktan kurtulamazlar.

MHP ve ona bağlı Ülkücü örgütler, demokrasi düşmanlıklarının yanısıra hak aramaya karşı olduklarını, işçiden, ezilenden, yoksuldan, sömürülenden değil, büyük parababalarından, sömürücülerden hak, yiyenlerden yana olduklarını İzmir'deki grev çadırını yakma olayındaki kirli davranışlarıyla yeniden ortaya sermişlerdir.»

Van'da lokanta arbedesi:

Van (THA) — Şehirdeki bir içkili lokantada CHP Diyarbakır milletvekili Halil Akgül ile Afet İşleri Genel Müdürü İlhan Ayar'ın da bulunduğu bir masada oturanlarla, bir başka masada oturan iki müteahhit arasında çıkan olayda bir müteahhit tabancayla ağır yaralandı.

Söz münakaşasının kısa zamanda kavgaya dönüşmesi üzerine müteahhid Bahri İğdeli tabancayla üç el havaya ateş etmiş, arkasından Halil Akgül de beylik tabancasını çekmiş ve yere doğru ateş etmiştir. Bu arada müteahhid Mehmet Yeşilyurt sırtından yaralanarak hastahaneye kaldırılmıştır.

Van'da skandal olarak nitelenen olayla ilgili soruşturmanın C. Savcılığınca yürütüldüğünü belirten yetkililer, müteahhid Mehmet Yeşilyurt'un olayda kullanılan tabancalardan hangisiyle yaralandığının araştırıldığını söylemişlerdir.

CHP Van İl Başkanı istifa etti

Van (THA) — CHP Van il teşkilâtı başkanı Suphi Türkoğlu başkanlık görevinden istifa ettiğini, istifasının Genel Merkezce de kabul edildiğini açıkladı.

Daha önce iki kez istifa ettiğini belirten, ancak bu istifaların genel merkezce kabul edilmediğini bildiren Suphi Türkoğlu, istifasıyla ilgili ayrıntılı açıklama yapmamıştır.

Yenice'de 1973'ten beri kontrolsuz et satılıyor

Gerçek Özel — Çanakkale'nin Yenice ilçesinde 1973'ten beri veteriner kontrolu yapılmayan hayvanların kesildiği anlaşılmıştır. Bu duruma sayıları zaten az olan veteriner hekimlerinin daha çok hayvancılığın gelişmiş olduğu bölgelere yollanmasının neden olduğu belirtilmektedir.

Halen Yenice mezbahanesinde veterinerlik kontrol mühürü işçiler tarafından kullanılmakta ve kesilen hayvanlara damga vurulmaktadır.

Tektaş Ağaoğlu Bakış

Ecevit'in «Gerçek» İşadamları

Bugünkü GERÇEK'te birinci sayfada bir fotoğraf var.. Balıkesir'de seçim gezisine çıkan Ecevit başının üstünde bir pankart tutuyor. Pankartta şunlar yazılı: «EN YÜCE DEĞER EMEKTİR». Habere göre de Ecevit, konuşmasında, «Siyaset kulislerinde, vurguncu yazıhanelerinde, otel lobilerinde çevrilen tertipleri, hazırlanan tezgâhları halk tarlalarda, fabrikalarda bozacaktır,» demiş.

Bunlar doğru sözler, güzel de jestler, hiç diyecek yok. Ama bu Ecevit'in de bir dediği diğerini tutmuyor ki! Hangisine inanacaksın?

Meselâ aynı konuşmasında hemen sonra şöyle diyor CHP Genel Başkanı: «Kazançlarını sömürüyle değil, üretim ve sürüm artışıyla ve dışsatımla yükseltmek isteyen gerçek iş adamları da bundan kazançlı çıkacaklardır.»

«Gerçek» iş adamı kimdir?

Ecevit'e sorarsanız, herhalde, «yazıhanelerinde oturup bir telefonla milyonlar vuranlar dışındakiler, üretim yapmak için fabrika açan, ürettiği malı istif etmeden piyasaya süren ya da ihraç edenler» diyecektir.

Demek ki iş adamları içinde böyleleri Ecevit'in sözünü ettiği tertiplerin bozulmasından halkla birlikte kazançlı çıkacaklar. Yani nasıl kazançlı çıkacaklar? Herhalde yeni üretim, kredi ve pazar imkânlarına kavuşacakları için bugün kazandıklarından daha fazlasını kazanarak. Peki bugün kazandıklarını —kulisçi, vurguncu, tertipçi «sahte» iş adamlarına rağmen az buçuk da olsa kazanabildiklerini— bu «gerçek işadamları» nasıl kazanıyorlar ki?

Fabrikalarında, tarlalarında işçileri çalıştırarak değil mi? «Gerçek işadamı» kazancını —doğru yoldan da olsa— nasıl sağlayıp arttırıyor da sermayesi onu «kazançlı» çıkaracak ölçüde büyüyor? Çalıştırdıkları işçilerin emek güçleriyle yarattığı değerin bir bölümüne —artı değere— karşılıksız el koyarak. Yani, halkın diliyle, işçileri sömürerek! Sömürü işte budur. Ecevit'in parlak gelecekler vaadettiği «gerçek» işadamlarının yaptığı da bundan başka birşey değil.

Ecevit yukarıdaki sözleriyle bir yandan «gerçek işadamları» sömürücü değildir demeye getirirken, yani sömürü olgusunu saklayıp aklamaya çalışırken, aynı zamanda onlara ilersi için daha da büyük sömürü imkânları vaadediyor. Sonra da onlardan birkaç yüzünün sömürdüğü onbinlerce emekçi seçmene «Emek en büyük değerdir» diyen pankartlar gösteriyor!

Şimdi Ecevit kimi aldattığını sanıyor? Emekçiler mi, «gerçek» işadamlarını mı?

Emek en yüce değerse eğer, bunu söyleyen adam hem öyle deyip hem de emeği sömürenlere elini uzatmaz. Onların desteğine güvenmez. Onlara güvence vermeye kalkmaz. Emeğin en yüce değer olduğuna inanan adam bu inancı doğrultusunda davranır. Sonuna kadar emekten yana, emekçilerin yanıbaşında yer alır. Gerçeğiyle, sahtesiyle tüm işadamlarının gerçek yüzünü ortaya serer. Öyle yapmıyorsa, emeğin en yüce değer olduğuna hiç de yürekten inanmıyor demektir.

O zaman da emeğin en yüce değer olduğunu bilen emekçilerin karşısına öyle pankartlarla çıkmaya düpedüz oy avcılığı derler!

Ecevit'in ve onun kafasındaki küçük burjuva sosyal demokrat politikacıların açmazları burda işte. Herkesten yana olmak isteyip kimseden yana olmuyorlar. Herkesi kendilerine inandırmak isteyip kimseyi inandıramıyorlar. Bir taşla iki kuş birden vurmaya kalkıp iki cami arasında binamaz kalıyorlar!

Okurlardan

Bizi buralara gönderenler hiç mi sıkılmıyorlar?

Biz, Suudi Arabistan'da üçüncü sınıf insan muamelesi gören emekçileriz. Sebebine gelince, bizim şirket sahibi Suudili. Amerikalılar, İngilizler çalışıyor. Birinci sınıf Suudiler, ikinci sınıf Amerikalılar ve İngilizler, üçüncü sınıf ise biz Türkiyeli işçileriz. Bu şirkette çalışan Amerikalı ve İngilizlerden en az aylık alanı, 5000 Suudi Riyalı alıyor. Türkiyeli emekçi ise 1500 ile 2500 Suudi Riyalı alıyor. Bu, maaşlardaki fark. Günlük yaşama gelince, her İngiliz ya da Amerikalı görevli için şahsına ait bir araba, benzin ve tüm masraflar şirketten veriliyor. Evleri tam mobilyalı, yani tam döşeli. Lüks şekilde. Her Amerikalı, İngilize birer daire ve dairesinin önünde tatlı su dolu yüzme havuzu. Amerikalıların Suudi Arabistan'da yaşamları bu. Bize gelince, üç kişiye bir yatak odası, 8 kişiye bir mutfak, 1 buzdolabı, 1 banyo veriliyor.

Biz 50 kişi, meslekleri tamirci ve şoför olanlar bir binada oturuyoruz. Günlük ihtiyacımızı karşılamak için bir vasıta bile verilmiyor. Amerikalı, İngilize şahsına ait araba verilirken, 50 emekçiye bir vasıta bile vermiyor şirket. Üstelik Amerikalıların çocukları ve hanımları da yanlarında. Bizim o da yok. Amerikalı ve İngilizlerin evlerindeki hanımlarını gezdirmek için Türk şoförlü otobüs görevli, şirketten. Çocukları için de ayrı var.

Burada biz Türkiyeli işçiler çarşıdan su alabilmek için (burada çeşmeden akan sular tuzlu. İçilmiyor. İçilecek su para ile satılıyor. 1 litre su Türk parasıyla 2 Tl.) vasıta bulamıyoruz. Çoğu kez taksiyle getiriyoruz. Bu dertlerimizi şirkete anlattığımızda, Türkiye'ye gönderme tehdidiyle karşılaşıyoruz.

Biz buraya çalışmaya geldiysek bizim suçumuz ne? Bizi buralara gönderenlerden hesap sormaya kararlıyız. Ve şunu iyi biliyoruz ki, bu düzende kalırsak daha çok sürüneceğiz ve sömürüleceğiz. Fakat bu sömürüye artık geçit vermeyeceğiz. Şuna inanıyoruz ki bizi tek kurtaracak olan halk iktidarıdır. Sosyalizm yakındır, selâm bizden sosyalizme!

Suudi Arabistan'dan bir emekçi

Demiryolu taşımacılığına artan rağbeti karşılamak güçleşiyor

● LOKOMOTİF, VAGON VE HAT YETERSİZLİĞİ VAR. 200 KİŞİLİK VAGONLARDA 600 KİŞİ TAŞINIYOR.
● YILLARDIR LOKOMOTİF İMAL EDİLMİYOR, BAKIM VE ONARIMLAR YAPILMIYOR.

Demiryolu taşımacılık ücretlerinin öteki taşıma araçları ücretlcrinden 5 kat daha ucuz olması nedeniyle, demiryolu taşımacılığında büyük bir yığılmanın olduğu ve hizmetin talebi karşılamaya yetmediği bildiriliyor. Enerji darboğazının da ortaya çıkmasıyla, demiryolu işletmeciliğine daha büyük yatırımlar yapılmasının gerekli hale geldiği, TCDD'nin bu konuda Devlet Planlama Teşkilâtına bazı önerilerde bulunduğu açıklandı.

TCDD Genel Müdürlüğü yetkilileri kapasite üzerinde taleplerle karşılaştıklarını söyleyerek, «200 kişilik vagonlarda 600 kişi taşınmaya çalışılmaktadır. Çünkü ücretler öteki taşıma araçlarının ücretlerinden 5 kat daha düşüktür,» dediler.

TCDD yetkilileri bir günde 1100 trenin yolcu ve eşya taşınması amacıyla hat üzerinde olduğunu belirterek özetle şöyle konuştu:

«Hatlarda çalışan tren kapasitemizi artırmak ve kitle taşımacılığına yönelik faaliyet göstermek için çalışıyoruz. Bu yıl 14 yeni yolcu treni sefere konuldu. Bir gün içinde 80 yolcu treni iç hatlarda, 160 tren il yörelerinde, 408 banliyö treni, ve 452 yük treni olmak üzere günde toplam 1100 tren çalışmaktadır. Büyük şehirlerin kent içi ve çevresinin ulaşım ihtiyacını karşılamak amacıyla banliyö tren sayısını artırmaya yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Adapazarı'nda imal edilen banliyö trenleri önce İstanbul'a daha sonra Ankara ve İzmir'e verilecektir.»

Demiryollarında kullanılan vagon ve lokomotiflerin 1975 yılından bu yana revizyon görmediği ve yeni lokomotifler yapılmadığı da yetkililerce açıklandı.

TCDD yetkilileri yedek parça dışalımı yapılarak arızalı lokomotiflerin onarılmasına başlandığını belirttiler. Eskişehir'deki lokomotif fabrikasında lokomotif imali için 2 yıl yetecek kadar malzemenin sağlandığı ve demiryollarında görülen lokomotif sıkıntısının giderilmesi için çalışıldığı da yetkililerce ifade ediliyor. Vagon yapımında da bu yıl rekor kırıldığı ve üretimin geçen yılki 600 vagondan bu yıl 1500'e çıktığı bildiriliyor.

TCDD Genel Müdürlüğü yetkilileri, tek hat işletmeciliğinin aksaklıklar yarattığını, şimdilik İzmir-Çiğli, Ankara-Sincan, Adana-Yenice, ve Sivas-Yapı istasyonları arasında çift hat yapımının sürdüğünü, DPT'ye çift hat yapımı için ayrıca öneride bulunulduğunu açıkladılar.

Müezzinoğlu «En büyük kötülük bu vergi düzenini sürdürmektir» dedi

Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu İstanbul Ticaret Odası'nın yüksek vergi ödeyen üyelerini ödüllendirmek amacıyla düzenlenen törende bir konuşma yaptı. Müezzinoğlu «ekonomik alandaki bunalımın en önemli nedenlerinden biri vergi düzenindeki adaletsizliktir» dedi. Vergiden beklenen mali-ekonomik ve toplumsal işlevlerin başında kamu vicdanını tatmin edecek bir adil gelir dağılımının sağlanması olduğunu belirten Maliye Bakanı «günümüzde ekonomik ve toplumsal alanda yapılacak en büyük kötülüğün vergi düzenimizi bu haliyle devam ettirmek olduğunu bir kez daha ifade etmek istiyorum» dedi.

Maliye Bakanı 1978 yılında 25, 1979 yılında 41 vergi dairesinin hizmete girdiğini ve böylece vergi dairelerinin sayısının 183'e çıktığını belirtti.

Çay-Kur işleyemediği 74 bin ton çayı imha etti

Rize (a.a.) — Çay-Kur'a ait fabrikaların yetersizliği nedeniyle, 1979 ürünü 74 bin ton çayın işlenemediği ve imha edildiği açıklandı. İmha edilen 74 bin ton çayın maddi değeri 1 milyar 73 milyon lirayı buluyor.

Çay-Kur Genel Müdürü Atilla Koruyan'ın yaptığı açıklamaya göre, Çay-Kur 1979 ürünü 478 bin ton çayın alımını yapmıştı. Ancak Çay-Kur'a ait 39 çay fabrikasının kapasite yetersizliği sonucu 74 bin ton çay denize dökülerek imha edildi.

Koruyan'ın açıklamasında, yapımı planlanan 17 yeni çay fabrikasından sadece 4'ünün inşaatının başladığı ve bu fabrikaların da ancak 1982 yılında tamamlanabileceği belirtiliyor.

Egemen Çevrelerin Gücü

Arslan Başer KAFAOĞLU

Geçen haftaki yazımızda egemen çevrelerin güçlerinin abartılmaması gerektiği kousunda yürütmüştük kalemimizi. Egemen sınıflar üretimde kendilerinden beklenen «yeniden üretim» (reproduction) mekanizmasını işletemiyorlar. Bir sınıf üretime egemen olduğu ölçüde güçlüdür. Üretime gereği kadar egemen olamayan «oligo-militarist» kadronun bu zayıflığı kargaşalığın temel nedenidir. Bunları anlatmıştık geçen yazımızda.

Ne var ki, bu yazdıklarımız şu değerlendirmeyi, yani hasmı küçük gösterecek bir değer yargısını kafalarda yaratmamalıdır: «Egemen çevreler bütünüyle güçsüzdür.» Oysa biz bunu söylemek ve yazmak istemeyiz. Egemen sınıflar bu kadar güçsüz olsalar bu kargaşada siyasal iktidarı kolayca yitirirlerdi. Aslında siyasette egemen olan çevreler güçlerini bazılarının sandıkları gibi, silâhlı güçlere egemen oldukları olgusundan da almıyorlar. Devlet ve onun yaptırım güçleri, kolluk kuvvetleri kuşkusuz güç dengesinde hesaba katılması gereken en önemli etkendir.

Ama bizce egemen çevre ve sınıfların asıl gücü, sosyalist kurama inananların bilinç ve bilgi zayıflığıdır. Devrimci güçler eğer gerekli bilinçte olsalardı, egemen sınıflar sol aydınlara bugünkü kapitalizmin egemen kuramı olan Keynesciliği kabul ettirememiş olsalardı, bugünkü ölçüde ülkede güçlü olamazlardı. Gerçekten kişiler vardır, Marksist ekonomi hocası olduğu savındadır; ama Keynes'ci çözüm reçeteleri yazarlar. Kişiler vardır, iyi niyetle sosyalist eylemi güçlendirme için çalışırlar; ama soğuk savaş sloganlarını kullanarak kendi ülkelerinin sosyalistlerini karalarlar. Bu anlattıklarımıza iki somut örnek verelim.

Sosyalist Devrim Partisi'nin resmi olmasa da eylemsel Genel Başkanı olan Sayın Aybar «Leninist örgütlenme şemasını Marksizme aykırı» bulur. Kitap incelenince görülür ki, Aybar demokrasi denilince «burjuca demokrasi»sini anlatmaktadır. Ve bunun dışında bir demokrasi olabileceğini kabul etmemektedir. Sosyalist hukuk kuramlarıyla beyni o ölçüde yıkanmıştır. Sosyalist bir düşünür olduğu savını bile ileri sürmeyen Mavrice Duvenger dahi Leninist örgütlenme şemasını batı tipi sosyalizme eşdeğerde ve bazen ona üstün tutarken, sosyalist devrim gibi kutsal bir deyimi —bizim için— kendisine isim almış bir parti liderinin ucuz burjuva propagandası ile kafasını şekillendirişi... İşte Türkiye'de burjuvazinin ve egemen güçlerin kuvveti buradadır. Demokrasi denilince burjuva demokrasisi'nin dışında bir çeşidinin olamayacağını birçok kişinin kafasına yerleştirmiş olmasıdır. Hattâ şöyle ki, bir tekerleme var dillerde dolanır. İki yolla iktidara gelinir: Devrim yoluyla, demokratik yolla. Böylece demokratik düşünce ile sosyalizm karşı karşıya getirilir.

Sayın Aybar ülkemizdeki Rusya ile geçmiş yüzyıllar boyu yürütülen düşmanca politikanın —her iki taraftan— verdiği esinle Sovyetler Birliği'ne atıp tutarken bazı oy hesaplarına girebilir. Adama sorarlar ama: «Peki Leninist örgüt şeması bir azınlık cuntası diyorsunuz, her sosyalizmin böyle olmayacağının kanıtı nedir?» Aybar demokrasi ile sosyalizmi karşıt kavramlar olarak zihinlerde oluşturmaya çalışan burjuvaziye pupa yelken yardıma koşan bir «hayır sahibi» olmuyor mu?

Diğer bir yanılgıya gelelim. Deniliyor ki, «İşçiye verilen hakları işçi almadı, bu haklar bazı seçkin çevrelerce ona sunuldu. «Bu nedenle işçi kavuştuğu hakların değerini iyi ölçemiyor.» Burjuvazinin yerleştirmek istediği ters ideolojinin bir parçası bu düşünce biçimi. O halde işçi sınıfına bu hak verildiği gibi alınabilir de! Oysa 1960'larda işçi sınıfı —daha eski yıllarda verdiği savaşım ve parçası olduğu dünya işçi sınıfının verdiği yüzyılların savaşımının üzerine— etkili bir savaşım vermiştir. Ne çabuk unutturuldu devasa Saraçhanebaşı mitingi!... Yapı işçilerinin Ankara'da dört polis barikatından aşarak yetişip geldiği Büyük Millet Meclisinin önünde zor durdurulduğu ne çabuk unutuldu! Grevi yasal kılan yasalar çıkarılmadan önce gerçekleştirilen grevlere ne denir? Kavel, Demir-Döküm, Alibeyköy Fliminis işçileri bu hakları pençeleşerek almadı da, kendilerine bir tepsi içinde sunuldu, öyle mi? Peki grev ve toplu sözleşme yasaları geriye götürmek istenince ortaya çıkan şanlı 15-16 Haziran direnişine ne buyrulur?

İşçi sınıfıyla beraber saf tutan biz aydınlar ideolojik yenilgiye uğramayalım. Yoksa bu sınıfa dışardan ya da içerden bilinç gelmiştir, kendi dâvasını bizsiz de yürütür. Burjuvazinin gücü kendi ideolojisini topluma kabul ettirmesindedir. İç ve dış bütün yayın olanaklarını kullanıp, aydınların bir kısmını «cebren ve hile» ile bu ideolojiye çekerek...

İngiltere için ateşten gömlek: Kuzey İrlanda

İngiliz Işgal ordusu 1969'da Kuzey İrlanda'ya yerleştiği günden beri on yıldır devam edegelen olayların trajik bilançosu işte bu.

Londra'ya göre, Kuzey İrlanda'da şiddet olaylarının sorumluluğu bütünüyle İrlanda Cumhuriyet Ordusu (İRA) adlı örgüte aittir ve İngiliz Ordusu ile Polisinin uyguladığı baskı tedbirlerinin bunda payı yoktur.

Gerçekte ise İrlanda'da yaşanan dramın bireysel terör olaylarının sonucu olduğunu söylemek gerçekleri saptırmak olur. Katolik nüfusun haklarını tanımayı reddeden İngiltere baş sorumludur.

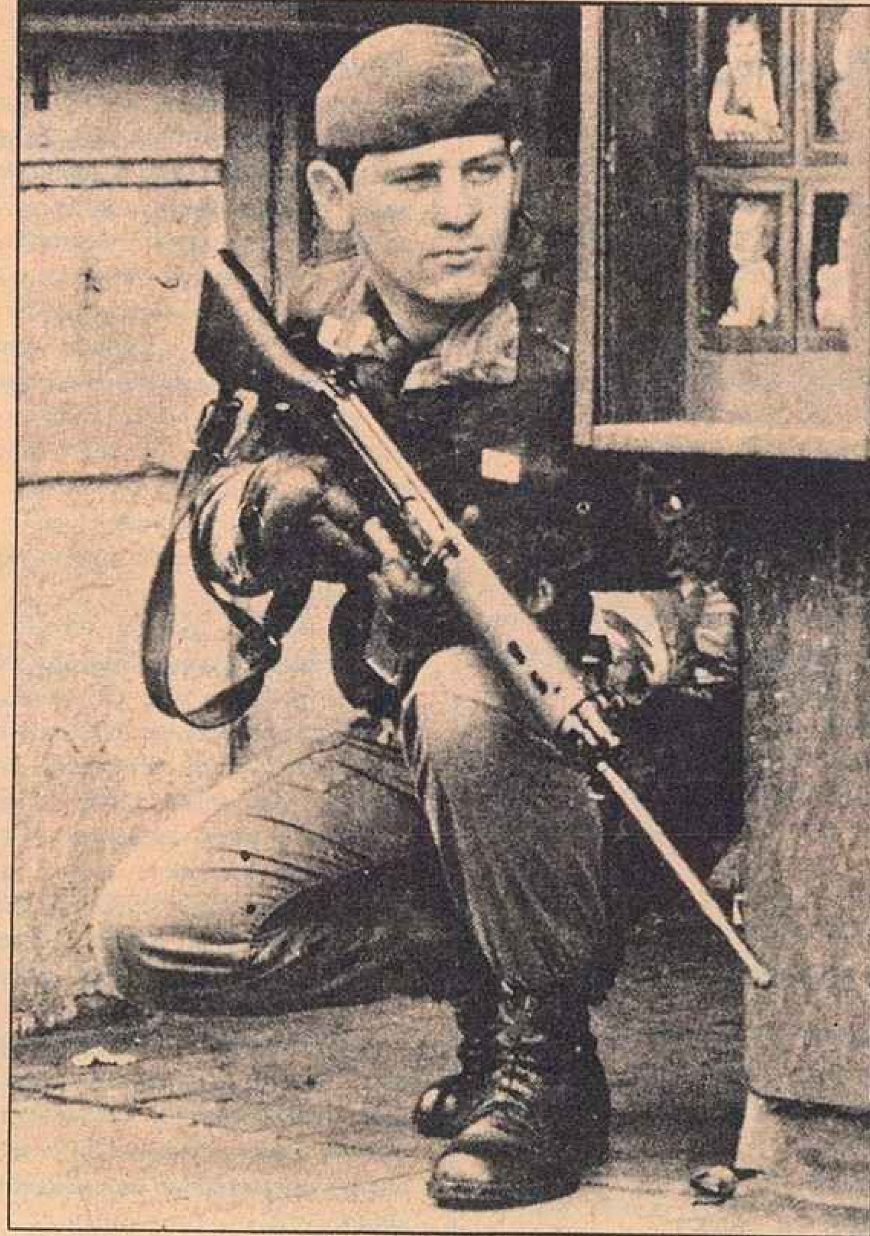
Kuzey İrlanda toplumunun en yoksul ve en ezilen kesimini Katolikler teşkil etmektedir. Kuzey İrlanda'da işsizlik İngiltere'dekinin iki katıdır. İşsizlik sorunu altında en fazla ezilenler ise Katolikler olmaktadır. Çünkü Protestanlar sırtlarını İngilizlere dayamıştır, toplumun egemen ve zengin kesimini teşkil etmektedir.

Sömürgeci gibi davranmakta, İngilizler ile sıkı ittifak aramakta ve Londra'nın tam desteği ile hareket etmektedir. Kuzey İrlanda'ya yollanan İngiliz askerî birlikleri, insan haklarını savunan ve siyasi-ekonomik-toplumsal ayırımcılığa karşı mücadele eden Katolik kitle hareketini sindirmek ve Protestanlara yardımcı olmak amacındadır.

Son 18 aydır Kuzey İrlanda'da olup bitenler dolayısıyla bir tek protestanın gözaltına alındığı görülmemiştir. Oysa İngiltere'ye bağımlılık yanlısı aşırı sağcı protestanların estirdiği terör gözler önündeyken, sırf insan haklarını savunmaları nedeniyle binlerce katolik mahpusa atılmıştır.

Her iki taraftan da kan dökülmektedir. Hem protestanlar hem de katolikler kurban olmaktadır. Ama Londra basınını okuyan sanır ki Kuzey İrlanda'da tüm şiddet olaylarını yaratan IRA'dır. Protestanların sebep olduğu şiddet olaylarına İngiliz basınında seyrek olarak ve istisnaî durumlarda değinilmektedir.

Söz konusu istisnaî vahşiliği açısından gerçekten istisnai nitelikte örnek bir olay «Shankill Kasapları» diye anılanıdır. İsim, cinayetin işlendiği Belfast'ın Shankill Caddesinden alınmıştır. «Kasap» sıfatı hiç de abartma sayılamaz; katolik kurbanlarına işkence yapan katiller arkasından kurbanlarının boynunu kasap bıçağı kullanarak kesmiştir. Cinayeti işleyen çetenin tüm elemanları aşırı sağcı **Ulster Gönüllü Kuvveti**'ne mensuptur.

İngiliz askeri Belfast'ta ne arıyor?

1932 ölü,
20776 yaralı,
Silahların da kullanıldığı 26516 olay,
6478 bomba ve mayın patlaması,
2736 kundakçılık olayı,
Tahrip edilen 90300 yapı.

Kuzey İrlanda'da her tarafta ve her yerde İngiliz Ordusu varlığını hissettirmektedir.

Belfast İngiliz askerleriyle doludur. Yollarda, meydanlarda, kavşaklarda, benzin istasyonlarında, hava ve deniz limanlarında, banka ve büyük dükkânların önünde üst baş arayan ve parmakları silahlarının tetiklerinde bekleyen askerler dolaşmaktadır. Caddelerde askerî araçlar devriye gezmekte, gökyüzünde helikopterler devriye uçuşu yapmaktadır. Askerler iki adımda bir insanları durdurmakta küçültücü bir biçimde üstünü başını aramaktadır.

Kuzey İrlanda bugün yoğun bir baskı altındadır. Söylendiğine göre İngiliz ordusu her yetişkini elektronik beyinler yardımıyla «fişlemiş» durumdadır. Her yetişkin Kuzey İrlandalı gözlerinin rengine, evindeki televizyonun markasına ve duvar kağıdının rengine kadar «bilinmektedir»!

Telefonlar dinlenmekte ve ücretli muhbirler kullanılmaktadır. İngiliz Ordusunun ve Ulster Kraliyet Polis Merkezinin özel toplama kampları, zindanları ve işkence odaları vardır.

1971'den beri işkencenin sistemleştirildiği söylenmektedir. İşkence uygulamaları İngiliz hükümetini uluslararası forumlarda zor durumlara düşürmüş, Londra bir yandan sosyalist ülkelere karşı «insan hakları» yaftası altında iki yüzlü bir kampanya yürütürken, bir yandan da işkence suçlamaları karşısında uluslararası kamuoyuna hesap vermek zorunda kalmıştır.

İngiliz askerî birliklerinin Kuzey İrlanda'ya gelmesinin onuncu yıldönümü olan 1979 yılı Londra ve Belfast'ta büyük kitle gösterileriyle protesto edilmiştir. Yapılan mitinglerde baskı uygulamalarına son verilmesi, insan haklarına saygı gösterilmesi ve İngiliz askerlerinin geri çekilmesi talep edilmiştir. Yıllarca büyük acılar çeken Kuzey İrlanda'ya barışın gelmesi için tek yol budur.

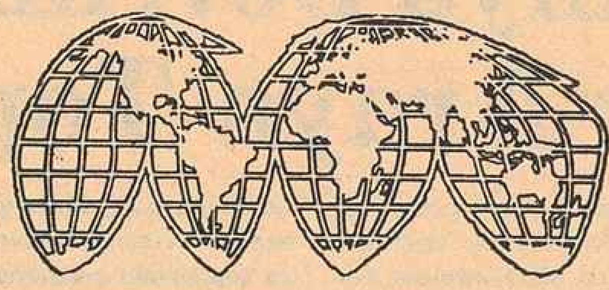
Sovyet Tass Ajansı İran hükümet sözcüsünü eleştirdi

Moskova (a.a.) — Sovyetler Birliği resmî TASS Ajansı, İran hükûmetinin resmî sözcüsünün İran'ın resmî Pars Ajansına verdiği demeci, «Sovyetler Birliği'ne düşmanca ifadeler taşıdığından dolayı» kınadı.

İran hükümetinin sözcüsü Sadık Tabatabai'nin geçen Haziran'da Sovyetler'in İran'ın içişlerine karıştığı gibi asılsız iddialarda bulunduğunu hatırlatan TASS Ajansı, Tabatabai'nin son demecinde de Sovyetler Birliği'nin İran'ın içişlerine karışmak için şimdi Afganistan'ı üs olarak kullandığını ileri sürmesini eleştirdi. TASS Ajansının bildirisinde şöyle deniliyor:

«Bu çeşit demeçlerin, Sovyetler Birliği ile İran arasındaki ilişkilere gölge düşürmekten ve bölgedeki durumu gerginleştirmekten başka amacı yoktur.»

KISA...KISA

● Brezilya'da enflâsyon oranının son on yılın rekor düzeyi olan %60'a yaklaştığı açıklandı.

● Mısır Savunma Bakanı Kemal Hasan Ali, Sovyetler Birliği'nin Mısır'a askerî yedek parça sattığı yolunda çıkan haberleri yalanladı.

● Devrik Orta Afrika «İmparatoru» kendisine sığınacak ülke bulamadığı için ortalarda kaldı. Devrik Bokassa kendisine «Orta Afrika'nın Napolyon Bonapart'ı» adını takmıştı.

● İspanya'nın Bask bölgesinde Guipcoza eyaletinin askerî Valisi vurularak öldürüldü.

● ABD'de «Bir Milyon Dolarlık Adam» adıyla anılan dünyanın en ünlü altın heykeli, Londra'daki bir mücevherat mağazasının vitrininden çalındı.

● Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat, Polisario Cephesi ve Cezayir'e karşı Fas'a silah yardımında bulunduğunu açıkladı.

Andrew Young, Amerikan İşadamları için danışma bürosu kuruyor

● **Büronun Afrika'da Amerikan firmalarına iş alanı arayacağı bildirildi.**

Waşington (a.a.) — Amerika Birleşik Devletlerinin Birleşmiş Milletlerdeki eski daimî temsilcisi Andrew Young'ın bir danışma bürosu kuracağı açıklandı.

Andrew Young'ın kuracağı büronun uluslararası ticaret alanında işadamlarına yardımcı olmak için çalışacağı bildirildi.

Başkan Carter ile yaptığı görüşmeden sonra bir basın toplantısı düzenleyen Young, 10 ülkeyi kapsayan Afrika gezisine ilişkin bilgiler verdi ve Afrika'ya yaptığı ticarî amaçlı gezinin başarılı geçtiğini söyledi. Young, Amerikan firmaları için 1,5 milyar dolarlık iş elde ettiğini açıkladı.

Büronun yasal biçimi ve parasal kaynakları konusunda araştırmalarının sürdüğünü belirten Young, bu büro aracılığıyla Filistin Kurtuluş Örgütüne «daha yakın» bir dış politika izlenmesinde Amerikan yönetimine «baskı unsuru olacak halk desteğinin» yaratılması için de çalışılacağını öne sürdü.

Dört Porto-Riko'lu yurtsever ülkelerine döndü

● **LOLİTA LEBRON ve ARKADAŞLARINI PORTO RİKO HALKI «YAŞASIN ÖZGÜR PORTO RİKO» SLOGANLARIYLA KARŞILADI.**

Porto Riko'nun özgürlüğü için ABD emperyalizmine karşı verdikleri mücadelede tutuklanan ve 25 yıldan fazla bir süredir ABD zindanlarında hapis yatmakta olan Lolita Lebron ve arkadaşları geçen hafta serbest bırakıldıktan sonra döndükleri Porto-Riko'da büyük gösterilerle karşılandı.

Serbest bırakıldıktan sonra New York'da bir mitinge katılan Porto Riko'lu yurtseverler, onca yıl hapis yattıktan sonra militanlıklarından hiç bir şey yitirmediklerini kanıtladılar. Daha sonra Şikago'da kendileri için düzenlenen bir dizi mitinge katılan Lolita Lebron ve arkadaşları konuşmalar yaptılar.

Lebron, Rodriguez, Miranda, ve Collazo'yu taşıyan uçağın indiği Porto Riko'nun San Juan uluslararası havaalanında bir başka anti-emperyalist gösteri yapıldı. Porto Riko'lu yurtseverler uçaktan inerken, göstericilerin engel çitlerini yıkarak alana girdikleri ve «Yaşasın Özgür Porto Riko!» diye bağırdıkları bildirildi.

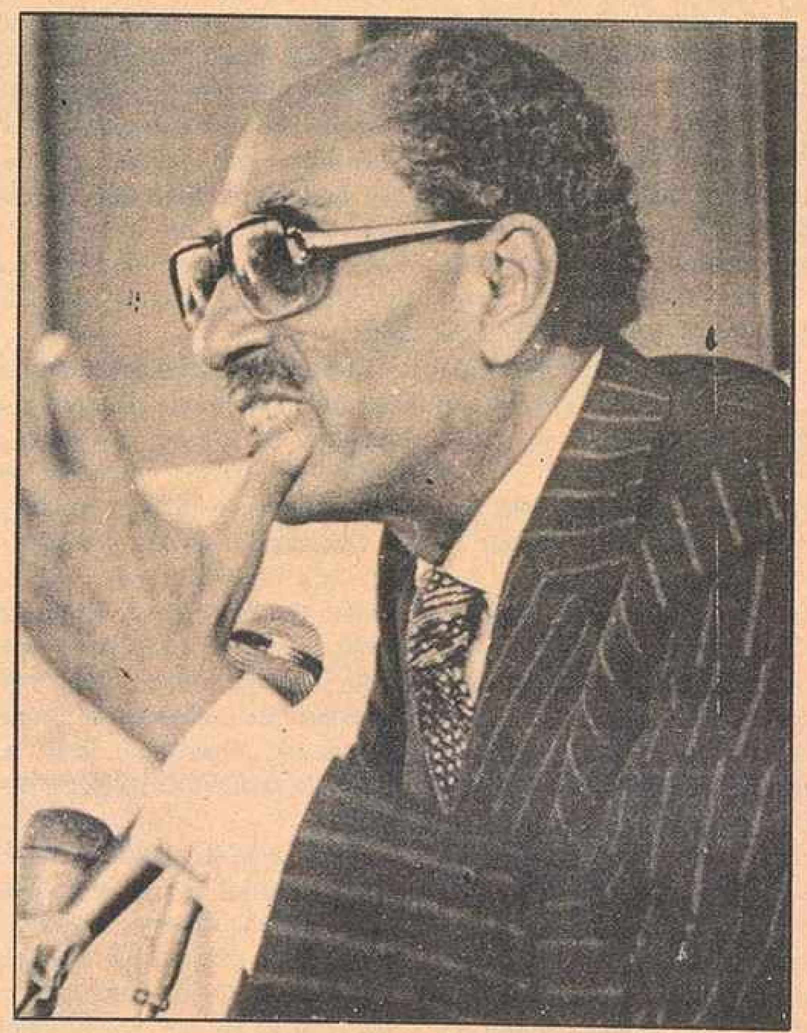
Porto Riko'lu yurtseverler New York mitinginde

San Juan mitinginde konuşmalar yapan Lebron ve arkadaşları bağımsızlık yanlısı güçlerin birleşmesi gereği üzerinde durdular. Konuşmalar sık sık alkışlarla kesildi. Miting sonrası Lebron ve arkadaşları 1965'de ölen bir yurtsever liderin mezarını ziyaret ettiler.

Porto Riko'da bağımsızlık için mücadele veren güçlerin bir hayli bölünmüş oldukları bildiriliyor. Gözlemcilere göre Lolita Lebron ve arkadaşları kendi saygınlıklarına dayanarak bağımsızlık hareketini birleştirmeye çalışacaktır.

Sedat, Suudi Arabistan ve Irak'ı suçladı

Kahire (a.a.) — Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat, Suudi Arabistan ve Irak'ı, «Mısır'ı açlığa itecek ve böylece ülkede hükûmetin değişmesini» sağlayacak bir kampanya yürütmekle suçladı.

Enver Sedat «Ekim» dergisine verdiği demeçte İran'daki Ayetullah Humeyni rejimini de eleştirdi ve rejimin İran ve Irak'ta müslümanlar arasında kin ve nefret tohumları ektiğini iddia etti.

Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat, Arap ülkelerinin Filistin sorununa ilişkin görüşlerinin tartışılması ve Mısır'ın bu ülkelere karşı tavrının belirlenmesi için önümüzdeki günlerde ulusal düzeyde bir tartışma açılacağını söyledi.

İran yönetimini eleştiren Sedat, İran'ın gelecek on yıl boyunca güvenlik içinde olamayacağını ve bu süre içinde ülkede karşıklıkların süreceğini, halkının çoğunluğu İran'lı olan Dubai'de de karışıklıkların beklenebileceğini öne sürdü.

Lübnan Devlet Başkanı Sarkis: «Lübnan'ı İsrail'e karşı yanlız bırakmayın»

Lübnan Devlet Başkanı Elias Sarkis, sürekli olarak İsrail saldırılarına uğrayan Güney Lübnan konusunda Arap ülkelerinin ortak bir politika belirlemelerini istedi.

İktidara gelişinin üçüncü yıldönümü nedeniyle bir demeç veren Elias Sarkis, «İsrail saldırılarına karşı Arap ülkelerinin en zayıfı olan Lübnan'ı yalnız bırakmak âdil bir davranış olmayacaktır.» şeklinde konuştu. Arap ülkelerinin İsrail'e karşı «ya birlikte karşı koyma ya da birlikte susma» politikası izlemesi gerektiğini belirten Sarkis, ortak politika konusunda en kısa zamanda bir karara varılması gerektiğini açıkladı.

SANAT~KÜLTÜR~BİLİM

Özgürlükleri Haketmek ve Korumak

Seyit NEZİR

Politik sorunların —yaratılmak istenen hükümet bunalımıyla— bilincimize adeta çullanırcasına ağırlığını vermesinden sonra, sansür ve sanata konan her türlü yasağa karşı mücadele konusu nerdeyse güme gidiyor. Sanatçı örgütlerinin yeniden derin bir sessizliğe, bunun da ötesinde vurdumduymazlığa kapılabileceği kaygısı, biraz da, «sanatçının barutu, öfkesi dinince biter» tarzındaki alışılmış yargının bir daha doğrulanacağı korkusuyla, konunun yakıcı önemini bilenler de, şimdiden karamsarlığa yol açabiliyor.

Gerçekte sanata yönelen baskılar, her zaman için bir dizi anti-demokratik uygulamanın, gerici saldırıların habercisi olmuştur. Bu nedenle, sorunu hükümet ve giderek Türkiye üzerinde oynanmak istenen karanlık oyunların dışında ele almak, demokrasi güçleri üzerinde estirilmeye çalışılan topyekûn baskı ve terör fırtınasının etki alanından uzak düşünmek, bugün artık hiçbir sanatçının yapabileceği bir gaf olmasa gerek!

Sanat özgürlüğüne yönelen saldırılar, kelimenin tam anlamıyla **politik** niteliktedir. Sorun, **saldırının politik niteliğine karşı,** özgürlüğü ve demokratik kazanımları savunmaya, sanat ve kültürel etkinliklerde **yeni kazanımlar için ileri atılmaya da politik bir nitelik sağlayabilmektir.** Bundan kaçınmak, gerçekte sanatsal özgürlüklere nasıl varıldığını, neyle hak edildiğini ve neyle nasıl korunacağını göremeyecek ölçüde miyopluk ve içine kapanıklıkla açıklanabilir ki, bu da, **sanatçıdan burjuvazinin istediği ve yine politik bir tavırdır.**

Ülkemiz sanatçısı böylesi kaçamak tavırları **kendi** etkinliği kapsamında çoktan geride bıraktı ama, **kitlelerle** etkinliği sürecinde de bunun böyle olduğunu söyleyebilmek henüz zordur. Nitekim ülkemizde siyasi tavır alış, artık kitlelerle ilişki düzeyi ve biçimi olarak kavranıyor ki, doğrusu da böyle olmak gerekir.

İyi ama, kitlelerin sanata karşı tavrı nedir ve kitleler sanatla nasıl, hangi düzeyde bir ilişkiye girebilmiştir? diyenler çıkacaktır, çıkıyor da. Aslında bu da sanatçının bir sorunudur öncelikle ve kitlesel bütünleşmenin önüne, düzenin çıkardığı engeller hedef alınıyorsa, sorun, ilânihayet giderilemiyecektir.

Demokratik özgürlüklerin bir bütün çerçevesinde yeni kazanımlarla donanması, dahası, en azından korunması bile, bu kitlesel bütünlükle olanaklıdır. Sanatsal özgürlükler, tüm özgürlüklerin bir halkası olarak vardır ve halkalardan birinin eksilmesi gündeme geldiğinde, bütünün zedelenmesi sözkonusu olmaktadır.

Bugün, özgürlüklerin korunması ve yenilenmesinin kazanılması uğruna, etkin bir kitlesel mücadeledir yürürlükte olan. Ancak, kendilerini bu savaştan bağışık (!?) görenler, dışlarında gelişen bir olayın sonucundan elbette umutlu olamazlar. Onlar için varsa yoksa 'kendi doğruları'dır! Sansürün ve yasağın geriletilmesi kavgasında yoksalar, başkalarınınki boşuna didinmedir. Zaten «bu çarpık kapitalist yapı, yasaklar ve sadece yasaklar üretir.» Öyleyse yasaklarla savaş Don Kişot'un değirmenlerle savaşından farksızdır! Sanatçının böyle bir savaşa girmesi de anlamsızdır. Üstelik nasıl ki siyasetsiz olmuyorsa 'kalça'sız da sanat olmaz. Sanatçı asıl bu sorunu aşmalı, 'dar kafalılık'tan kurtulmalıdır.

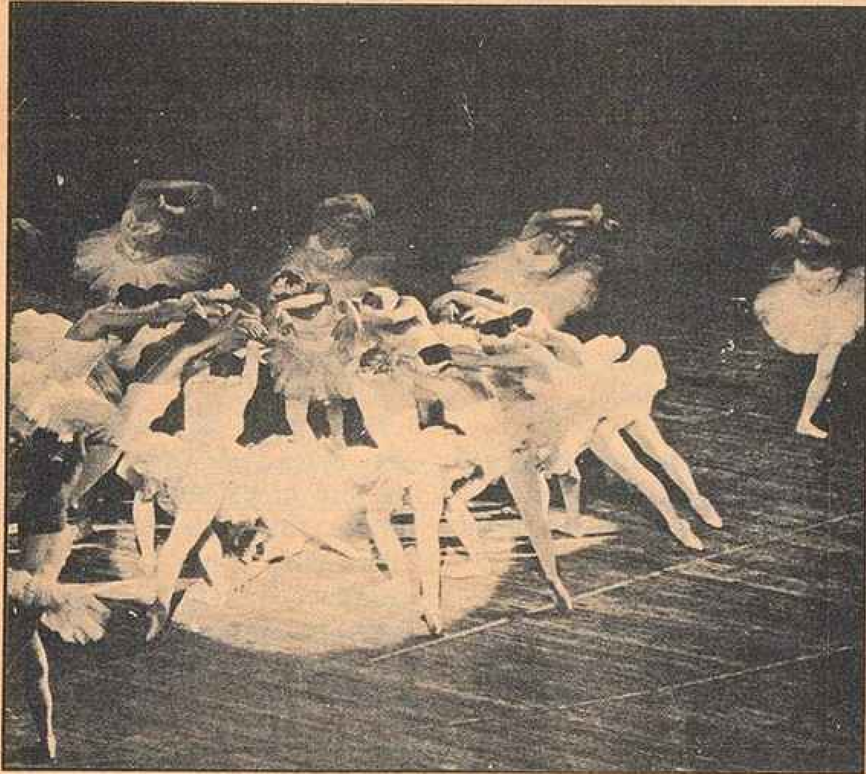
Bir kere, çok şükür, 'kalça'dan geçilmiyor. Burjuvazi ahlâksızlığın her türlüsünü, halkın bilinç hücresinin en uçta kalanını dahi kirleterek yaygınlaştırmayı iş edinmiş! Şiddet ve seks kışkırtıcılığı, pornografi denilen illet, gözünü nereye çevirsen kör ediyor. Öyleyse, özgürlüğünden söz ettiğin neyin 'kalçası'dır?

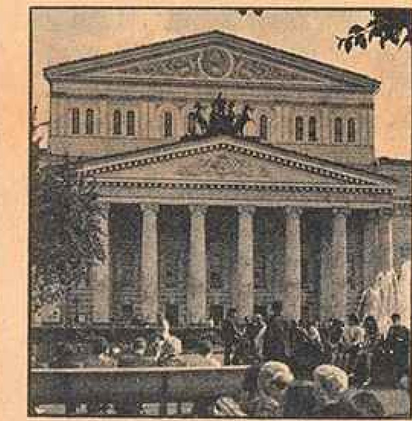
Kapitalizmin, kadınları genel olarak bir ticaret metaı haline getirdiği, fuhuşun en akıl almazcasını kışkırttığı ve emekçilerin cinsel sorunlarını daha da çözümsüzleştirdiği bilinen bir gerçekken, dolayısıyla «cinsel özgürlük» kılıfı altında bu rezalete meşruiyet ararken, hiç mi adam kalmadı da bu işi sanatçı yüklensin! Ve ondan sonra, bu işin adı yine sanat olsun!

Devamı S. 5, sütun 4'te

Kremlin Kongre Sarayı'nda Bir Gece

Gültin KAÇMAZ

Kongre Sarayı Kremlin'in alanı içinde yer alan tek yeni bina. Parti kongreleri bu sarayda toplanıyor. Ayrıca, Kongre Sarayı politik ve kültürel faaliyetlerin yer aldığı bir yapı. Her gece bu sarayın 6000 kişilik salonu çeşitli sanat gösterileri için halka sahnesini açıyor. Biz bu muhteşem binanın gösteri salonunda ilk kez, Çaykovski'nin Kuğu Gölü Balesini izledik. 6000 kişilik salon, tüm dünya ülkelerinden gelen turistler, konuklar ve Sovyet yurttaşları ile tamamen dolu idi.

Sokak kıyafetleri ile -palto, şapka, kürk, kalpak vs.- gösteri izlenmiyor. Bunlar alt kattaki binlerce kişinin paltosunu alabilecek kapasitede yapılmış «vestiyer»lere bırakılıyor. Yakınımızdaki turist bayanlardan biri vizon mantosunu vestiyere bırakmak istemedi. Çünkü kürkü kıymetli, pahalı, ya başına birşey gelirse?. Vestiyer memuresi sıra sıra askılara asılmış yüzlerce kürk mantoyu göstererek gülümsedi.

Vestiyer «alanından» bir üst kata «antre»ye çıktık. Sadelik içinde görkem burada gerçekleşmiş. Bu binada herşey «estetik bir uyum içinde. Ne bir eksik, ne de bir fazlalık. Anlatmak olmaz, görmek gerek. Yürümemizi şaşırdık. Pırıl pırıl cilalı parkelere, tertemiz beyaz halılara basmaya kıyamıyor insan.

Gösteri salonu o büyük kalabalıkla bir anda doldu, herkes sustu. Çaykovski'nin güzelim müziği sardı her yanımızı. Kuğu Gölü Balesi bir sanat şöleni oldu bizlere. Sanat eleştirmenlerinin ya da bu işin erbabı olan kişilerin eleştirileri var mıdır bilemem. Ancak biz, ömrümüzde ilk kez böyle orkestrası, sanatçıları, dekoru, ışığı, koreografisi, yorumuyla herşeyiyle kusursuz ve çok etkileyici bir sanat gösterisi izliyorduk. Gösteri sırasında yer yer alkış sesleri yükseliyordu. Doğrusu biz pek anlıyamıyorduk. Halk, bizce çok alkışlanmaya değer bölümlere değil de, dikkatleri pek çekmeyen yerlerde alkışlıyordu. Sovyet insanının bale geleneği çok eski ve bale kültürü yüksek.

Gösteri sırasında arka sıralardan gelen hafif bir ağlama sesi duyduk. Ne oluyor diye dönüp baktık, bir sovyet vatandaşı hanım ağlıyor. Ve kimse kendisiyle ilgilenmiyor. Dönüp baktığımız için çok utandık. Ülkemizde alışılmış türden bir olay değil, bir sanat gösterisi izlerken uç noktada heyecan duyup ağlamak. Sosyalizmin insanlarda sanat duygusunu körelttiğini iddia eden bazı aydınların kulakları çınlasın!

«Ara» verildi, çıktık. Yürüyen merdivenlerle üst katlara çıkan insan selinin arasına karıştık. İkinci kat içaçıcı bir «bahçe» sanki. Kremlin'in, Katedrallerin altın kubbeleri ve kulelerindeki kızıl yıldızlar yansımış boydan boya camlara... Bir zamanlar çarların ve sülâlelerinin sefa sürdükleri bu yerlerden şimdi herkes yararlanıyor.

En üst kattaki salon uçsuz bucaksız «Büfe». Kar gibi, tiril tiril keten örtüler serilmiş, sıra sıra masalar ve bu masalar üzerinde envai çeşit yiyecek içecek. Meyva suyundan şampanyaya, dondurmadan havyara kadar ne dilersek var. Herkes yiyiyor, içiyor, sohbet ediyor... Bu ülkede kışın da dondurma yeniyor. O nefis dondurmalarımızı bitirmeye fırsat kalmadı, zil çaldı. Yerlerimize dönerken şöyle konuşmalar çarpıyor kulağımıza — «Bedava, vallaha bedava»... (Türkiye'den gelen turist topluluğu da var gösteride)... — «Böyle bir yerde bu fiyata şampanya verilir mi, doğrusu Fransız şampanyalarından güzeldi!»

Gösteri sona erdi. Ve salondan müthiş bir alkış koptu. Sahne her taraftan atılan renk renk çiçeklerle doldu. Dakikalarca süren alkış ve tezahürat bitmek bilmiyor. Kimse telâş etmiyor, bir an önce paltomu alıp da gideyim diye. Çünkü vasıta bulamamak diye bir dert yok. Otobüs, troleybüs, tramvay, taksi, metro. Hele metro istasyonlarında en fazla bir dakika bekleniyor. Bizdeki trafik cehennemini hatırladık.

Kalabalıkla birlikte caddeye çıkıyoruz. Yani bazı konuşmalara ister istemez şahit oluyoruz. — «Harika idi». — «Ayrıca dünyanın hiçbir yerinde ne Avrupa'sında, ne Amerika'sında bu fiyata seyrettirmezler böyle bir baleyi. Hem de sarayda.» — «Yok doğrusu, bu taraflarına diyecek yok... Pekiii halk nerde? Emekçiler, işçiler... hiç onlara rastlamadık!...» — «Buradaki insanlar gerçi «de-mode» (modası geçmiş) giyinmişler ama bizim gibi insanlar. Halk nerede???»

Gülmemek mümkün değil. Sayın bayanlar baylar, burası Sovyetler Birliği'nin en büyük sanayi kenti. Bu kentte 5.5 milyon emekçi yaşıyormuş. Ve sizler hâlâ görememekten yakınıyorsunuz halkı, emekçiyi, işçiyi. Elbette, sizdeki yerleşik «yarım hırka, yarım pabuç» yoksul görünümlü emekçi halk kavramına uymuyor buranın halkı. Hele, «emekçiler de sarayda bale seyretsin!» olacak iş değil, ama olmuş!

Hani bir deyiş vardır, «Eski camlar bardak olmuş». Bu ülkede halk artık böyle olmuş...

....

«Bu yaz Moskova'ya gittiğimiz de Kuğu Gölü Balesi'ni izlemek isteyen arkadaşlara bilet bulunamadı. Özür dilediler, çünkü biletler dokuma fabrikası işçilerine satılmış.»

Sosyal Sınıf Gerçeği

Toplumlar tarihine maddeci bakış bizi sosyal sınıf gerçeğiyle yüz yüze getirir. Bu nedenle tarih, sınıflar mücadelesi tarihi olarak tanımlanır.

Toplumun sınıflara bölünmesi tarihi bir olaydır. Üretim araçlarının özel mülkiyetinin başladığı noktadan sonra insanlık tarihi, toplumun sınıflara bölünmesi ve bu sınıflar arasındaki mücadele olarak geçmeye başlar.

Üretim araçları olmaksızın üretim yapılamaz. Üretim olmaksızın insanın yaşamını sürdürmesi de olanaksızdır. O halde yaşamının temel araçlarını üretmek, toplumun tüm faaliyetlerinin temelini oluşturur.

Bu genelleme bize, insanın toplumsal yerini tayin eden faktörü verir. İnsanlar üretim faaliyetleri içindeki yerlerine ve üretim araçlarının mülkiyeti karşısındaki durumlarına göre, ortak çizgiler taşıyan sosyal gruplar halinde toplumda saf tutarlar. Bu saflaşma sınıfsal saflaşmadır.

Sınıflaşma, insanın bilinçli olarak yarattığı bir durum değildir. Zorunlu olan üretim faaliyetidir ve sınıflaşma da bu faaliyetin **özel** bir sonucudur.

Sınıfların hayata karşı aldıkları tutum ve bundan doğan bilinçleri de, üretimdeki yerlerine göre farklılıklar gösterir. Toplumsal tarih, insanların bu farklılıktan doğduğuna göre, gelişmeyi kavrayabilmek için sınıf gerçeğinin kavranmış olması gerekir. Sınıf gerçeğinden uzak kalınarak toplumun bugünü ve geleceği hakkında doğru bilgi sahibi olunamaz.

Toplumsal tarihi sınıf gerçeğine dayanarak ele alan bilim, işçi sınıfı bilimidir.

Buna karşılık burjuvazi çoğunlukla sınıf gerçeğini inkar etmek eğilimindedir. Bunu, kendisinin imtiyazlı durumunu gözlerden saklamak için yapar. Burjuvazinin istediği şudur: Çalışanlar kendi sınıf konumlarının bilincine ulaşmasınlar ve geleceğe bilgisinden uzak kalsınlar.

Ne ki günümüzde sınıf gerçeği o denli kabul edilir bir gerçeklik haline gelmiştir ki, burjuvazi sınıfların varlığını açıktan inkâr edememektedir. Bunun yerine egemen olan sömürücü sınıf tutumu, sınıf gerçeğini kabullenmek ama sınıf mücadelesini reddetmektedir. Sınıfları toplumun zorunlu ve değişmez unsurları olarak gören ve bunun **değişmezliğini** ileri süren burjuva görüş,sınıfların bir arada mücadele etmeksizin yaşayabileceklerini düşüncesini yayar.

Halbuki, aralarındaki çıkar çatışmaları uzlaşmaz olan sınıflar, mücadele etmeksizin bir arada bulunamazlar. Üretimdeki konumları farklı olan sınıflar, üretimin sonuçlarından farklı pay aldıkları için sürekli bir dengesizliği yaşıyarak karşı karşıya gelirler. Bu farklılık, onların üretimden aldıkları payın yanı sıra sınırlı kalmaz, siyasal, kültürel ve ideolojik olarak da larına derin çizgiler gizler.

Ama unutulmamalı ki, birbirinden ayrı olan bu sınıflar yine de bir arada ortak toplumsal ilişkiler bütünlüğü içinde bulunurlar. Aralarında duvar yoktur ve sadece ilişkileri ile değil, etkileri, ortak mücadeleleri, ittifakları, uyuşmaları ve yardımlaşmalarıyla iç içe yaşarlar. Sınıflar arasında sosyal bakımdan derin ama akışan sınırlar vardır. Ve bir bütün olarak sınıflı toplum, mekanik bir bölünmeyi değil, canlı sınıf birimlerinin diyalektik birliğini yansıtır.

Sınıfsal farklılıkların ve çıkar ilişkilerinin kendini en somut olarak gösterdiği yer politik alandır. Çünkü, sınıf çıkarları **son söz** olarak burada dile gelir. Son söz ise, en kesin ifadedir.

Politik alanda görülenin kesin çizgilere ayrıldığını görmemize rağmen zaman zaman bir sınıf ideolojisinin başka bir sınıf ideolojisinden etkilendiği de olur.

Bu etki politikaya da yansır ve sınıf çıkarlarının bağımsız olarak savunulamaması sonucunu verir.

Sınıf çıkarlarının politik araçlarla savunulması, sınıf mücadelesinin aynı zamanda politik bir mücadele olduğu anlamına gelir. Politik gücün toplumsal gelişme üzerindeki etkinliği, yönlendiriciliği, iktidar mücadelesini gerekli hale getirmiştir. İktidarı elinde tutan sınıfların toplumu kendi sınıf çıkarlarına göre yönettikleri görülür.

İşçi sınıfı, sınıf mücadelesinin hedeflerini bu gerçekler ışığında tesbit eder. Toplumun sınıfsal yapısını bilimsel bir analizden geçirir ve sınıf ilişkilerinin yol açabileceği yakın ve uzak gelişme hedeflerini belirler.

Sınıf gerçeğini kavramaksızın sınıfsal bilinç, sınıf bilinci olmaksızın sınıf mücadelesinin bugününü ve geleceğini, egemen çizgileriyle kavramak olanağı yoktur. Her politik tutum bir sınıf çıkarını dile getirir ve politika rastgele seçilemez, sınıflardan bağımsız değildir.

KAPİTALİST TOPLUMDA SINIF ÇİZGİLERİ

Her toplumda iki temel sınıf öne çıkar. Sınıf mücadelesi esas itibarıyla bu iki temel sınıf arasında geçer. Toplumun gelişmesine paralel olarak şekillenip gelişen, güçlenen ve toplumun öteki kesimleri üzerinde kendi sınıf etkisini yaygınlaştıran sınıflar da bu temel sınıflar olurlar.

Kapitalist toplumun iki temel sınıfı, **işçi sınıfı** ile **burjuvazidir.** Üretim araçlarının mülkiyetini elinde bulunduran ve giderek bu mülk sahipliği durumunu mutlaklaştıran sömürücü sınıf burjuvazi karşısında, sayısal olarak büyüyen, kaynaşan ve topluma karakterini kazandıran proletarya bulunur.

Kapitalist toplumsal düzende bu iki temel sınıfın dışında kalan toplum bölüklerinin kimisi sömürüye katılır, sömürüden pay alır. Kimisi de emekçi tabakalardandır.

İkinci sınıflar:

Toplumun gelişimi sırasında uğradıkları zararlara ve kazandıkları yararlara göre...

Durumlarına, toplumdaki yerlerine göre...

İki temel sınıftan birinin yanında yer alırlar. Sınıf mücadelesinde sömüren sınıfla, sömürülen sınıftan birinin yanında saf tutarlar.

Çevremize bir bakalım:

Pantronlar var; işçiler var.. Onbinlerce işçi çalıştıran en kodaman patronlar var, 40-50 işçilik atölye sahipleri olan «patroncuklar» diyebileceğimiz patronlar var... Ama toplum sadece işçilerle, küçüklü büyüklü patronlardan ibaret değil. Patronlarla işçiler iki temel sınıf olmakla birlikte, çevremize baktığımızda, ne tam işçi, ne de tam patron olmayan birçok kimseye rastlıyoruz. Mahalle bakkalı, kunduracı, küçük dükkâncı, manav, terzi, köşe başındaki berber patron sayılır mı? Sayılmaz. Çünkü bunlar birçok işçinin işgücünü satın almazlar. Olsa olsa bir iki çırakları vardır. Çırakları bile bunlara «patron» değil. «usta» der. Patronlar gibi yan gelip yatmazlar, kendileri de çalışırlar, kendi emeklerini de işe katarlar, emekçidirler.

Öte yandan, doktorlar, avukatlar, mühendisler, öğretmenler, memurlar, aydınlar var. Bunlar da ne patron, ne de işçi değiller; yani iki temel sınıfın dışındalar...

Kendi küçük tarlasını ekip biçen köylüler, küçük üreticiler, toplumun önemli bir bölüğünü meydana getiriyorlar. Bunların durumu da kendi dükkânında, bir iki çırağıyla veya aile fertleriyle birlikte çalışan kunduracıyla, bakkala, vs'e yakın. Bunlar da patron değiller, ama işçi sınıfından da değiller. Küçücük de olsa bir üretim aracına, toprağa sahipler.

Peki, bir de aracı, tüccar, toprak ağası var. Bunlar emekçileri sömürmek emekçi halkın iliğini, kemiğini kurutmak bakımından patronlara benziyorlar. Yani bunlar da sömürücü takımından. Ama kapitalist düzeninin burjuvasına (patronuna) benzemiyorlar. Bunlar, kapitalist topluma, daha eski, kapitalizmden önceki düzenlerden kalmış olan **kalıntı** halindeki sınıflar. Bunlar da toplumun iki temel sınıfının dışındalar.

Bir de, hırsızlar, berduşlar, esrar çekenler, dilenenler ve benzerleri var. Bunların da işçi sınıfıyla ve diğer bölükleriyle, tabakalarıyla uzaktan, yakından bir benzerlikleri yok. Bunlar, bu sömürü düzeninin tortuları, hastalıkları gibiler...

İki temel sınıf dışındaki bu tabakaları tanımak ve yerlerini bilmek çok önemlidir. Çünkü burjuvazi ile proletarya arasındaki mücadelede bu tabakalar da saf tutacaklardır. İşçi sınıfı, kapitalizme karşı mücadele ederken, bunlardan hangilerinin yanında, hangilerinin karşısıda bulunacağını, hangilerinin de tarafsız bırakılabileceğini bilmek zorundadır.

KÜÇÜK BURJUVA TABAKALAR

Kapitalist toplumda, burjuvazi ve proletarya dışında kalan, oldukça yaygın ara tabakalar vardır. Bunların tümüne birden KÜÇÜK BURJUVA TABAKALARI denir.

Bakkal, berber, terzi, kendi dükkânı olan marangoz, elektrik tesisatcısı, demirci, oto tamircisi, kamyoncu, taksi şoförü, yani esnaf, zanaatkâr dediğimiz toplum bölükleri, **küçük burjuva** tabakalardandır.

Kırlardaki, köylerdeki, küçük tarla, küçük toprak bahçe sahipleri, küçük üreticiler de, küçük burjuva tabakalara girer.

Doktorlar, mühendisler, avukatlar, öğretmenler, aydınlar, memurlar da, kaba taslak ele alınırsa, küçük burjuva tabakalardan sayılır.

Bunların hepsi, kapitalist toplumun iki temel sınıfının dışında kalırlar. Arada bir yerde yer alırlar. Ne patronlar gibi sermaye sahibidirler, ne de işçilere benzerler. Hepsi **çalışırlar.** Çok büyük bir çoğunluğuyla işe emeklerini katarlar, **emekçidirler.** Yanlarında olsa osla bir iki çırak, bir iki yardımcı çalıştırırlar. Yani kapitalist patronlar gibi işgücü satın almazlar. Onlar gibi sömürücü değillerdir. Bu özellikleriyle bir yanlarıyla emekçidirler ve işçi sınıfına yakın bir durumlar vardır.

Ama, küçük burjuva tabakalar dediğimiz bu tabakaların bir başka özelliği, bunların, küçük de olsa, en yoksulundan da olsa, küçük birşeylere sahip olmalarıdır. Dükkân, dükkânın içindeki aletler, araçlar, örs, çekiç, dikiş makinesi, kamyon, küçük toprak, küçük tarla, bahçe gibi...

Kısaca, küçük burjuva tabakalar, bir yanlarıyla,

- Emeklerini işe katmalarıyla,
- Kendilerinin fiilen çalışmasıyla,
- Sömürücü olmamalarıyla **emekçidirler.**

Kapitalist toplumda, bir ayakları emektedir. Yani, eninde sonunda işçi sınıfındadır...

Öteki yanlarıyla kendi küçük mülklerine, küçük üretim araçlarına, meselâ küçücük topraklarına, dükkânlarına sıkısıkıya bağlıdırlar. Yani, bir ayakları özel mülkiyettedir.

Küçük burjuva tabakalar, sermaye ile emek arasında, burjuvaziyle proletarya arasında sallanır dururlar. Kapitalizm geliştikçe, bu ara tabakalar, gitgide gerilerler. Günümüz toplumunda, işlerin kötü gittiğinden, gitgide yoksullaştıklarından en fazla şikâyet eden toplum bölüklerinden biri de, küçük burjuva tabakalardır.

Enternasyonalizm Emperyalizme Karşı Dünya Devrimci Güçlerini Bir Araya Toplar

Kapitalizmle birlikte bütün toplumlar iki temel çıkar etrafında toplanan sınıf ve zümrelere bölünmüştür. Sömürücü sınıflar ve sömürülenler. Yine kapitalizmle birlikte, bu farklı temel çıkarlar, dünya çapında bir bölünmeye de damgasını vurmuştur.

İşçi sınıfı bilimi, sömürücülerin oluşturduğu **dünya gerici cephesinin** karşısında **devrimci dünya cephesinin** çıkarılması gerektiğine her zaman işaret etmiştir. Bu nedenle, ilerici sınıf hareketlerinin tek bir devrimci cephede bir araya toplanması işçi sınıfı biliminde önemli bir yer tutar.

Emperyalizm çağında, iki temel çıkar kutuplaşmasının adı daha net konulabilmiştir. Çünkü, kapitalist sistemin karşısına bir sosyalist sistem çıkmıştır. Artık mücadele bu iki sistem arasında geçmektedir.

İki sistem arasındaki mücadelede devrimci hareket, başlangıçta proleter güçlerle sınırlı iken bugün çok daha zengin bir içeriğe ve yeni unsurlara kavuşmuştur. Emperyalizme karşı olan tüm toplumsal güçler devrim cephesinde yerini almıştır. Çok farklı nitelikleri olan bu güçlerin kategorik olarak sınıflandırılmasıyla üç ana bileşene varılır. Bunlar dünya devrimci sürecini oluştururlar: **1. Sosyalist sistem. 2. Kapitalist ülkelerdeki işçi hareketi. 3. Ulusal kurtuluş hareketleri.**

Bu bileşenlerin her biri kendi aralarında farklı bir niteliği ve bütünlüğü oluşturur. Ama tümü birden, emperyalist sistem karşısında tek bir **nitelik** ve **bütünlük** içinde yer alırlar.

Dünya devrimci sürecinin bileşenleri, kendi içlerinde de farklı ulusal nitelikleri ve yerel biçimlenişleri taşır. Çağdaş demokratik ve siyasal hareketlerin bu çeşitliliği, kapitalizm altında toplumların eşitsiz gelişmesi, sosyalizm altında ise kapitalizmden çok farklı bir nitelikte gelişmesinden doğar. Esas olan, bu mozayik içinden belirleyici çizgileri ayırdedebilmektir.

Değindiğimiz gibi, bunun ölçüsü, emperyalizme karşı aynı konumda olmaktır. Ancak bu konum, siyasal ve sosyal amaçlar bakımından ilerici bir yönelimi de ifade ediyor olmalıdır.

Dünya devrimci süreci içindeki farklı sınıf ve toplum güçlerini bir ortak paydaya yönelten faktör, emperyalizmin kendisidir. Bu nedenle, emperyalizme karşı savaşan bütün güçler, ister istemez tek bir cephede toplanırlar.

Sosyalist sistem, zaten mücadelenin esas çizgisi üstünde yer alır. Sosyalist sistem iki sistemden biridir ve mücadelenin ekseni niteliğindedir. Yani, sınıf mücadelesinin bu en yüksek ve evrensel biçimi olan iki sistemin mücadelesi, karakteristiğini sosyalizmden, onun yaşıyan canlı bir olgu olmasından alır. Kapitalist sistemin ve emperyalizmin karşısında yer alan temel güç sosyalizmdir. Sosyalist ülkeler, Dünya devrimci süreci içinde yer alan diğer güçlere, kendi geleceklerinin örneğini verir.

Kapitalist ülkelerdeki işçi hareketleri, kapitalizmi yıkmak, onun yerine sosyalizmi kurmak için mücadele etmektedir. Yani, bizzat kapitalizmin vatanında cereyan eden sınıf mücadelesinin amaçları da sosyalizmin kendisidir. Bu nedenle kapitalist ülkelerdeki demokratik sınıf hareketleri dünya devrimci süreci içinde kalırlar. Aynı düşmana karşı ortak bir amacın peşinde olurlar.

Ulusal kurtuluş için mücadele eden ülkeler de emperyalist sistemden kopmak ve sosyal dönüşümlere geçmek için savaşmaktadırlar. Her ulusal hareket, bağımsızlık **siyasi** amacı olan eylemini, **sosyal** devrim haline dönüştürmek zorundadır. Ulusal kurtuluşun kendi mantığı doğrultusunda gelişmesi, dünya devrimci güçleriyle birarada bulunması ile mümkün olabilir.

Devrimci hareketin bu bileşenleri, farklı somut hedeflere de sahiptirler. Yani, attıkları adım, varmayı amaçladıkları hedef, gelişmenin farklı aşamalarını yaşadıkları için, farklı farklı olur. Ancak en ayrıntı bir olayda bile, bu bileşenlerin çıkarlarının **uyumu** ve birliği kendini açığa vurur.

Örneğin: bağlantısız ülkeler hareketi, çok farklı siyasal ve ekonomik yapıya sahip ülkeleri birleştiriyor. Ama hareket, çıkarlarının bütünlüğü açısından, dünya devrimci güçlerinin öteki bileşenleriyle ortak eylem platformunda yer alıyor. Bunu yapamadığı sürece zaten hareketin kendi bütünlüğünü koruması bile mümkün olmuyor.

Sosyalist sistemin genel politikaları, bağlantısızlar hareketinin de çıkarlarını savunuyor. Onların ileri sürdüğü talepler, her zaman devrimci güçlerin talepleri ile belli bir uygunluk içinde oluyor. Bu rastlantı değildir.

Emperyalizme karşı tek bir konum, dünya devrimci sürecinin oluşmasının **tarihi** temelini meydana getirir. Bu temel üzerinde bir araya gelen ulusal ve sınıfsal güçler bileşimi, dünya tarihinin bundan sonrasını belirleyecek olan geniş bir gücü ifade ederler.

Dünya devrimci süreci **demokratik** ve **sosyalist** hareketlerin bir bütünlüğü olarak görülür. Dünyadaki bütün demokratik hareketler, emperyalizme ve tekel egemenliğine karşı alınmış bir sınıf tutumudur. Demokratik mücadele sosyalizm doğrultusundaki toplumsal gelişmenin zorunlu bir **geçididir.** Ve her demokratik eylem, sosyalizme giden yol-

Devamı S. 5, sütun 5'te

Radyo TV

TV

18.25 Haberler — 18.30 Atletizm (Canlı) — 20.30 Haberler — 21.15 Türk sanat müziğinden bir solist — 21.55-01.00 Boks (Canlı)

TRT — 1

05.00 Açılış — 06.02 Günaydın — 07.20 Köye Haberler — 07.30 Haberler — 07.40 Sabahtan sabaha — 09.00 Kısa haberler — 09.20 Dilden dile — 09.40 Türk hafif müziği — 10.01 Arkası yarın — 10.21 Bölgesel yayın — 11.05 Şarkılar — 11.20 Türküler geçidi — 11.40 Hafif müzik - 12.00 Bölge haberleri - 12.10 Öğle üzeri — 13.00 Haberler — 13.15 Hafif müzik — 13.30 Bölgesel yayın — 14.32 Güfteler ve söyledikleri — 15.01 Efsaneler ve türkülerimiz — 15.40 Hafif müzik — 16.00 Bölge haberleri — 17.02 Akşama doğru — 18.16 Bölgesel yayın — 19.00 Haberler — 19.30 Bölgesel yayın — 20.02 Çocuklar için 10 dakika — 20.15 Köy dağarcığı — 20.40 Türküler geçidi — 21.30 Sütüdyo sizin — 22.02 Şarkılar — 22.22 Türküler — 23.00 Haberler — 23.10-01.00 Bölgesel yayın — 01.00 Program ve kapanış.

TRT — 2

08.00 Açılış — 08.02 Gün başlıyor — 09.30 Sabah konseri — 10.30 Kadın sanatçılarımız — 12.00 Dünya folklorundan — 12.45 Bir pınar ki — 13.00 Haberler — 13.15 Çeşitli klasik müzik — 13.30 Olayların içinden — 14.00 Mikrofonda halk müziği — 14.30 Konser saati — 15.30 Türküler — 16.00 Hafif müzik — 16.20 Arkası yarın — 16.45 Ses ustaları — 17.45 Yurttan sesler erkekler topluluğu — 18.15 Kültür sorunları — 19.00 Haberler — 21.00 Hafif müzik — 22.30 Solistlerden şarkılar — 23.30 Haberler — 23.55 Program ve kapanış.

SPOR

Futbolda Avrupa Kupalarında Takımlarımız başarılı olamadı

Futbolda Avrupa Kupalarının ilk tur maçlarına geçtiğimiz hafta ortasında başlandı. Maçların çoğu 19 Eylül Çarşamba akşamı yapıldı. Maçların öncesinde ve sonrasında «boyalı» basının en önemli konusu Avrupa Kupaları idi. Bu nedenle de Türkiye'nin 200'e yakın sporcuyla katıldığı ve Dünya çapında yankılanan Akdeniz Oyunları genellikle geçiştirildi. Üstelik Akdeniz Oyunlarında -güreşler dışında- dişe dokunur bir derece alınmadığından olsa gerek- milliyetçi duyguları gıcıklayacak «malzeme» yoktu!

Kupalara Türkiye'den dört takım katılıyor. Henüz ilk tur oynandığı için, yani bir eleme durumu daha sözkonusu olmadığından, bu dört takımın da maçları var. Bu nedenle «boyalı» basının maçlara ilgisi bir hayli yoğun oldu. Maçların yankıları halâ daha sürüp gidiyor. Ve rövanşlar 3 Ekim'de olduğuna göre bu aralık «boyalı» basında spor diye görüp göreceğimiz futbol ve özellikle Avrupa kupaları olacak demektir. Rövanş maçlarından sonra takımlarımız büyük ihtimalle elenecekleri için, aynı ilgi devam etmeyebilir. Gene de Avrupa Kupaları'nın, spor sayfalarının başlıca sermayesi olma durumunu koruması çok olası dır.

Bilindiği gibi kapitalist ülkelerde futbol profesyonel olarak yapılmaktadır. Böylece de futbol sporun gerçek işlevinden uzaklaşmakta, milyonların döndüğü bir **iş alanı** haline gelmektedir. Buna kitlelerden gördüğü geniş ilgi eklenince futbolun gelişmesi bir bakıma toplumsal bir zorunluluk halini almaktadır. Kitlelerin hoşlandığı daha iyi futbol için büyük paralar ve geniş kadrolar seferber edilmekte, milyarlık tesisler yapılmaktadır. Bu nedenle futbol kapitalist ülkelerde özellikle «Batı» Avrupa'da bir hayli gelişkin bir seviyeye ulaşmıştır. Böylece kapitalist ülkelerin futbolu, bir bakıma diğer spor dalları içinde «urlaşmış» bir gelişme gösterir. Sözgelimi amatör spor dallarında dünya çapında hemen hiç varlığı duyulmayan Lâtin Amerika ülkelerinde futbolun alabildiğine gelişkin olması dediğimizin çok çarpıcı kanıtıdır. Yine amatör spor dallarındaki nisbi gelişkinliklerine rağmen sosyalist ülkelerle kıyaslandığında bir hayli gerilerde kalan ileri kapitalist ülkelerde de (ABD, Avusturalya, Kanada, Japonya gibi futbolun yaygın olmadığı ülkeler hariç!) futbol yine urlaşmış bir gelişme göstermektedir. Buna karşılık bu ülkeler amatör futbolda hemen hiç varlık gösteremezler. Çünkü yetenekli futbolcular hemen futbol piyasası tarafından kapışılır.

Avrupa Kupalarına katılan kapitalist ülke takımlarının büyük çoğunluğu profesyoneldir. Sosyalist ülkelerde profesyonellik olmadığı için bu ülkelerin takımları amatördür. Bir de futbolda profesyonelliğin fazla tutmadığı İskandinav ülkelerinden katılan takımlar da genellikle amatördür.

Avrupa Kupaları: 1) Şampiyon Kulüpler Kupası (Kupa 1), 2) Kupa Galipleri Kupası (Kupa 2), 3) UEFA Kupası ya da Avrupa Futbol Kupaları Birliği Kupası (Kupa 3), olmak üzere 3 ayrı seriden oluşmaktadır. Her ülkenin şampiyonu Kupa 1'e, kupa galibi, Kupa 2'ye ve UEFA tarafından tesbit edilen sayıdaki takım da Kupa 3'e katılmaktadır. Kupa 1'de ve Kupa 2'de ilk turda 16, Kupa 3'de ise 32 maç yapılmaktadır.

Türkiye'den bu yıl Kupalara katılan 4 takım Kupa 1'de Trabzonspor, Kupa 2'de Fenerbahçe, Kupa 3'de ise Galatasaray ve Orduspor'dur. Bu 4 takımın ilk turda aldıkları sonuçlar «boyalı» basında adetâ başarı gibi gösterilmiştir. Gerçekten daha önceki yıllardan bazılarıyla kıyaslandığında alınan sonuçlar -hezimet olmadıkları için olsa gerek- başarı diye yorumlanmıştır. Oysa bu takımlar ne doğru dürüst futbol oynamışlardır, ne de alınan sonuçların iler tutar yanı vardır. «Boyalı» basına göre deplâsman da maç yapan iki takımın, Trabzonspor'un ve Fenerbahçe'nin kalecilerini yabancı basın öve öve bitirememektedir. Kaldı ki «Çanakkale Geçilmez» anlayışıyla, maç yapmak için değil az gol yemek için sahaya çıkan bu takımların oynadıkları, futboldan başka her şey olmuştur. Ve böylece iyi futbollarıyla tanınan Yugoslav ve İngiliz rakiplerinin de oyunlarını bozmuşlardır. Bu iki takımın, az gollü yenilgilerini iyi değerlendirerek Türkiye'deki maçlarında, tur atlayacağı inancı yayılmak istenmektedir. Oysa böyle düşünenler nasıl aldandıklarını göreceklerdir.

Kupa 3'de Yugoslav Kızıl Yıldız ile berabere kalan Galatasaray'ın hiç bir şansı yoktur. Çekoslavak Banik Ostrava'yı 2-0 yenin Orduspor'un ise bu avantajını kullanması mucize sayılmalıdır.

Futbolumuzun durumunu sergilemek için alınan sonuçlardaki gol durumlarına kısaca gözatmak yeter. 4 takımdan 3'ü tek bir gol dahi atamamıştır. Oysa diğer ülkelerin takımları için böyle bir şey sözkonusu değildir. Sözgelimi 2 galibiyet 2 yenilgi alan Yunan takımları 7 gol atıp 6 gol yemişlerdir. Yine kimselerin beğenmediği Lüksenburg takımları 2 maçta 4 gol atmışlardır! Futbolun gelişkin olduğu öteki ülkeleri hiç saymıyoruz!

Sosyalist ülke takımları ilk turda genellikle başarılı olmuşlardır. Demokratik Almanlar 4 Maçtan 3'ünü kazanırken 2 İngiliz 1 İspanyol takımını yenmişler, buna karşılık 1 Gal takımına yenilmişlerdir. Sovyet takımları da 3 galibiyet 1 yenilgi alırlarken Dinamo Tiflis deplâsmanda ünlü Liverpool'e 2-1 yenilmiştir. 3 Romen takımından 2'si galip gelmiş 1'i berabere kalmıştır. 4 Yugoslav takımından 2'si galip gelmiş 1'i berabere kalmış 1'i de yenilmiştir. 5 Polonya takımından 2'si galip gelmiş 2'si berabere kalmış 1'i yenilmiştir.

Buna karşılık İngiltere futboldaki başarısını yine sürdürmüş ve 1 maçtan sadece 1'inde yenilirken 5 galibiyet almıştır. F' Almanya takımları da 7 maçtan 5' inde galip gelmiş 1'nde berabere kalmış ve 1'nde yenilmişlerdir. İtalyanlar da 6 maçtan 4'ünü galibiyet 1'ini de beraberlikle bitirmeyi başarmışlardır.

Özetle Avrupa Kupalarının ilk tur 1'nci maçlarında ileri kapitalist ülkelerin ve sosyalist ülkelerin takımları nisbeten daha başarılı olmuşlardır.

«Seçim İşbirliği Dağınık Olan Sol'da Olumlu Sonuçlar Doğuracak»

Baştarafı S. 1'de

leme seçimlerinde, bütün gücümüzle güç ve eylem birliğinin önemini anlatacağız. İşçi sınıfı ve ezilen halkların savaşımlarına getireceği yararın ve kazancın önemini sürekli vurgulayacağız.» diyerek seçimlerdeki ortak platformun taşıdığı değeri belirten ve konuşmasına «TSİP ile yaptığımız seçim işbirliğinin dağınık olan Türkiye sol hareketi için, olumlu sonuçlar doğuracağından kuşkumuz yoktur» sözleriyle başlayan Alkoyun, devamla şöyle demiştir:

Türkiye'de egemen güçlerin, her bunalımlı döneminde «bölücülük» demagojisine sarıldıklarını, Kürt düşmanlığını ve her türlü şovenizmi körüklediklerini, Türk ve Kürt emekçiler arasına nifak tohumları sokarak halkların kardeşliğini ve dayanışmasına karşı propaganda yapıldığını söyleyen konuşmacı, devrik Menderes iktidarlarından örnekler verdi, AP'nin de aynı yolu izlediğini söyledi, 12 Mart'ın faşist ve şovenist egemen milliyetçiliğini anımsattı ve sözü CHP'ye getirerek şöyle dedi:

«Şimdiki CHP yönetimi de terörün asıl suçlularını, yani faşistleri ve işbirlikçilerini gözardı ediyor. Faşizm yanlısı güçler, dikkatleri Kürt ulusal sorununa çekerek, amaçlarına varmak için bu sorunu kullanıyorlar. CHP de bu oyunun içinde yeralmaktan hiç çekinmiyor...

«Türkiye'nin içinde bulunduğu durumu ve sol hareketin dağınıklığı somut bir gerçek olarak gözlenirken, üçte bir senato seçimlerinde önümüzde büyük sorumluluklar bulunuyor. Sol hareketin kendi aralarında seçim işbirliği yaratıp mevcut burjuva partilerine karşı daha güçlü çıkabilmesi mümkündü. Buna karşın ne yazık ki istenen düzeyde seçim platformu yaratılamadı. Bu konudaki duyarlılık, partileşmiş ve partileşmemiş siyasetlerin başarı ve zaafları kendi subjektif hesaplarıyla sınırlıdır. Durum böyleyken TSİP'le DEVRİMCİ - DEMOKRATLARIN yapmış olduğu seçim ittifakının önemi ve anlamı çok büyüktür. Bu ittifakın önemi Türkiye sol hareketi açısından ileriye dönük bir gelişme ve atılan bir yeni adımdır» diye konuştu.

«Seçimleri bu aşamada tekelci burjuvaziye karşı sınıf savaşımında bir alternatif güç ve eylem birliği platformu olarak görmek yerine, konuya sol hareket içinde bir «yarış» olarak bakılıyor. Bunun en açık örneğini DEVRİMCİ DEMOKRATLAR'la TSİP'in yapmış olduğu seçim işbirliğini «ilkesizlik» olarak niteleyen TİP veriyor, böylece sol hareketin yaratacağı güç ve eylem birliğinin ciddiyetini kavrayamıyor.

Yayın organlarında sol hareketin seçim platformları yaratmasını ima etmesine rağmen, TİP yaratılmış olan platformları bir ilkesizlik olarak yorumlaması sadece onun sübjektif görüşüdür.»

Seçim işbirliğinin doğuracağı güç birikimini, nicel oy hesaplarına indirgeyerek yola çıkan TİP'in bu anlamda seçim platformlarından sözetmesini tutarsızlık olarak niteleyen Abidin Alkoyun şöyle dedi: «Biz seçim işbirliği yapıyorsak ve TİP'e bu ittifaka kara çalmak düşüyorsa, böyle bir tutum sosyalistlerin tavrı değildir. Biz DEVRİMCİ-DEMOKRATLAR olarak ülkemizde ve Türkiye'de TSİP'le yaptığımız seçim işbirliğini TİP gibi oy hesaplarına göre değil, sol hareketin içinde bulunmuş olduğu dağınıklık nedeniyle konulması gereken bir tavır olarak görüyoruz.

«Küçük Partiler» ve Yanılgılar üzerine

Baştarafı S. 2'de

lardır. Bu onların bir sorunudur.

4 — «...hiç değilse sol'a açık, sol'u kabul eden, kendi sol'undaki siyasal görüşleri, düşünüşleri yasaklamak, önlemek istemeyen gerçek demokrasi yanlısı bir CHP kalıyor,» diye devam ediyor yazar.

Bu söylenenlerin doğru olmadığının bir yığın somut kalıntıları var. Sıralayabiliriz. Fakat doğruluğunu kanıtlayan tek bir uygulama gösterilebileceğini sanmıyorum. Sol'a açık değildir. Neden? TSİP'in seçim işbirliği önerisi CHP'ye de götürülmüştür. CHP reddetmiştir, tıpkı geçmişte yaptığı gibi. Nerde kaldı sola açıklığı, sol'u kabul ederliği? Kendi dışındaki düşünüşleri yasaklamak, önlemek için de az çaba harcamamaktadır. Seçimlere katılabilmek için 23 il ve ilçelerinde örgütlenme barajını sosyalistler seçimlere giremesinler diye yasalaştırmak istiyordu CHP. Fakat sosyalist partiler onun umduğundan da çok ilde örgütlenmeyi tamamlayıverince bu engel sökmedi. 171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası'nda yapılan değişikliklere ne diyeceksiniz? Valilikler ve polise tanınan yetkiler meselesi, dernekler yasasındaki değişiklikler keza. POL-DER'in TÖB-DER'in maruz kaldığı baskılar. Tüm bunlar CHP'nin kendi dışında güçlenen sol'a karşı yaptıklarının hemen akılma geliverenleri, kurcalarsak daha çok şeyler bulunur mutlaka.

«Gerçek demokrasi yanlısı bir CHP kalıyor»muş! CHP'nin «gerçek demokrasisi» programında yazılıdır. Kısaca burjuvazinin sömürüsü ve talanı patırtısız kütürtüsüz sürmeli şeklinde somutlanabilir. 21 aylık iktidarında bu partinin gerek ekonomik alanda, gerekse siyasal alanda yaptıkları faşizmin gelişmesi için uygun bir zemin hazırlamaktadır ülkemize. CHP'nin iktidar olması ile demokrasi güçlerinin kazancı hemen hemen yok gibidir, MC'nin defedilip, faşist MHP'nin iktidar nimetlerinden doğrudan yararlanmasının önünün alınması dışında.

5 — «...tek güven umut kaynağıdır yine de...» Milyonlarca oy alan, fakat tekellerin uğruna halkın çıkarlarını bir kalemde kaldırıp atan IMF'lerin AET'lerin yerli tekelcilerin güven kaynağı CHP'yi allayıp pullamak değil mi şimdi bu yazılanlar?

Özgürlükleri Haketmek ve Korumak

Baştarafı s. 4'te

Kapitalist düzende de, bütün sınıflı toplumlarda olduğu gibi, kadının bağımsızlığı ve cinsel sorunlarının giderilmesi konusu, insanlığın gündeminde çözüm bekleyen ezeli bir konudur. Ama üretim ilişkileriyle doğrudan ilişkilidir, onunla bağımlıdır ve o düzeyde ele alınır. Bu anlamda, politik bir sorundur ve öyle «kalça» malça diye geçiştirilip, burjuvazinin eline koz edilmeye gelmez!

Burjuvaziye koz olur, çünkü burjuvazi, kitlelerin bilincine en şiddetli, en tehlikeli sansürünü, pornografi yoluyla uyguluyor. En temel sorunlarına ve dolayısıyla cinsel sorunlarına da çözüm getirecek olan politik bilinç ve etkinlikten, emekçileri alıkoymuş oluyor.

İşte bu sansür, kitlelerin kafasını çarpıtmaya, onları şartlandırmaya yönelik bu gizli sansür, gerçekte sansürün en tehlikelisidir. Bunu etkisizleştirmek gerekirse, serpilmesine çalışmak mıdır sanatçının görevi?

Hangi zorunlulukla çevrili olduğu kavranmadan özgürlüklerin bilincinde olunamaz. O düzeysizlikle, bilincini burjuvazinin çarpıtmasına ne hacet, sen kendi kendine çarpıyorsun.

Politik sorunların, bilincimize adeta çullanırcasına ağırlığını verdiği şu sıra, sanatçının özgürlükler konusunda yürüttüğü mücadelenin güme gideceği kaygısı boşa çıkarılmalıdır. Ama bu iş, özgürlükleri hak ederek, yani onu neyle, nasıl, kimlerle koruyacağını, boyutlarını ne tür bir dayanışma içinde genişleteceğini bilerek gerçekleştirilir.

Türkiye'de ilerici sanatçı, işte bu kararın arifesindedir. Sanatsal özgürlüklerin politikasını hâlâ kendisiyle mi, yoksa talepleri arasına sanatsal özgürlüğü de koyan kitlelerle mi yapacaktır? Onu kitleler önünde aklayacak ya da büsbütün güvenilmez konuma düşürecek olan, bu karardır. Gecikmek de bir olumsuzluktur ve burjuvaziye kazandıracaktır.

KTFD

Baştarafı s. 1'de

karar alarak «KTFD»nin kendini meşrûlaştırmak için yarattığı oldu bittiyi kabul etmedi.

Rio de Janeiro'da toplanan Uluslararası Postalar Birliği örgüte üye ülkelere, «KTFD» pulu taşıyan mektuplarla paketleri kabul etmemeleri yönünde bir çağrıda bulunmayı kararlaştırdı.

Uluslararası Postalar Birliği'nin yasaklama kararına «KTFD» Başkanı Rauf Denktaş sert tepki göstererek «KTFD pullarını yasaklayan bir karar çıkmışsa bu çok vahimdir, dünyanın aldatılarak insanlık dışı bir boykotun uygulanmasıdır,» şeklinde konuştu.

Denktaş, «Karar uygulandığı takdirde çok kesin ve katı kararlar alacağız» dedi.

Ecevit: «MHP, ÜGD

Baştarafı s. 1'de

grup «MHP-ÜGD kapatılsın» diye gösteri yapmıştır. Bunun üzerine Ecevit, «MHP-ÜGD bizim uğraşacağımız şeyler değil, Türk devleti onların hakkından gelecek. Hiç merak etmeyin. Demokrasinin çarkları ağır işler ama sağlam işler» şeklinde konuşmuştur.

Ecevit, «faşizmi demokratik yoldan iktidardan indirdikleri» iddiasını da yinelemiştir. Ecevit, bu konuda şöyle konuşmuştur: «Faşizmin demokrasiden yararlanarak iktidara geldiği görülmüştür. Ama dünyanın hiç bir yerinde faşizm demokratik yoldan iktidardan inmemiştir. Türkiye'den başka bir yerde bu gerçekleştirilememiştir. Bunu Türk halkı ve CHP gerçekleştirmiştir.»

Seçim gezisini önceki gün Edirne'de sürdüren Ecevit, burada yaptığı konuşmada, «CHP'yi iktidardan indirebilmek uğrunda demokrasiyi yıkmayı bile göze alanların bulunduğunu» söylemiştir.

Ecevit, 14 Ekim seçimleri dolayısıyla partisinin Edirne'de düzenlediği açık hava toplantısında yaptığı konuşmada, «siyaset kulislerinde, vurguncu yazıhanelerinde, otel lobilerinde çevrilen tertipleri, hazırlanan tezgâhları, Türk halkının, tarlalarda, fabrikalarda, bozacağını» sözlerine eklemiştir.

14 Ekim seçimlerinden, partisinin, hükümetin, demokrasinin ve halkın güçlenerek çıkacağını savunan Ecevit, «kazançlarını sömürüyle değil, üretim ve sürüm artışıyla ve dışsatımla yükseltmek isteyen işadamları da bundan kazançlı çıkacaklardır» demiştir. Ecevit sözlerini şöyle sürdürmüştür: «Kendi çıkarını ülke yararıyla bağdaştırabilen bir özel girişim, yalnız toplumun refahına katkıda bulunmakla kalmaz, özlediği huzura da kavuşur.»

NATO

Baştarafı s. 1'de

muhtemel bir girişimin de tatbikatı niteliğini taşıyor.

NATO askeri kanadında bulunmadığı için tatbikata katılmayan Yunanistan, NATO'nun sivil kanadında bulunduğu için ve ayrıca NATO devletlerine karşı olmadığı için Saroz Körfezi'nden yapılacak çıkartmanın tek hedefinin Bulgaristan olduğu anlaşılmaktadır.

Tatbikatla ilgili özet bilgi olarak, Anadolu Ajansı'nın geçtiği haber şöyle:

Bir gerginlik durumunda ABD'nin başını çektiği NATO birliklerinin Saroz Körfezi'nden karaya amfibik çıkartmayla Bulgaristan'a doğudan saldırmalarının provası sadece Doğu Akdeniz'de değil, Balkanlarda da barış ve güvenlik açısından tehdit edici bir durum olarak yorumlanıyor.

Emniyet

Baştarafı s. 1'de

konuda şunları söyledi:

«Güvenlik kuvvetlerimizin aramalarında kimlik belgesi göstermeyen herkes gözaltına alınacaktır. Bilindiği gibi bu konuda sıkıyönetim komutanlığının bir bildirisi vardır. Kimlik belgesi göstermeyenler, 1402 sayılı yasa uyarınca gözaltına alınarak haklarında cezai işlem yapılacaktır. Bugüne kadar kimlik belgesi göstermeyen çok sayıda kişi gözaltına alındı.

enternasyonalizm

Baştarafı s. 4'te

da ileri bir adım niteliği taşır. Ancak «sosyalizm bayrağı altında yürütülen devrimci muharebeler dışında tek bir demokratik hareket bile önemli başarılar kazanamaz ya da sürekli olamaz.» (Lenin)

O halde dünya devrimci sürecinin **politik temeli** de sosyalist ve demokratik mücadelenin birliğinden, bunun zorunluluğundan doğar. Sosyalist ve demokratik mücadelenin sınıf güçleri, bu politik temel üzerinde bir araya gelirler. Bu nedenle, tek bir ülkede sosyalist ve demokratik güçler aynı mücadele içinde yer alırken aynı güçler, dünya çapında da bir araya gelirler.

Demokratik ve sosyalist mücadeleler, her yerde emekçi sınıfların damgasını taşır. Ancak emekçi sınıf güçlerinin belirleyici egemenliği altında diğer ulusal güçler de hareket içinde yer alabilmektedirler. Yani, sosyalist ve demokratik hareketin **sınıf temeli** her zaman işçi, emekçi karakter taşır. Tek bir ülkedeki bu nitelik, dünya devrimci sürecinin de böyle bir **sınıf temeli** bulunduğunu anlatır.

Dünya Devrimci Sürecinin bütün bunlardan başka, bir de **insanlık temeli** vardır. Çünkü, dünya devrimci süreci, sadece kendi sınıf temelinin ekonomik, politik, ideolojik çıkarlarını savunmakla kalmaz, topyekün insanlığın bu aşamadaki hayati çıkarlarını savunur. Barış, silahsızlanma, yumuşama politikaları, dünya devrimci sürecinin, topyekün insanlığın yararına uygun düşen ve onun desteğini gören politikalardır.

O halde Dünya Devrimci Süreci insanlığın tarihsel çıkarlarına uygun, ama zorunlu bir saflaşmadan doğmuştur.

Bütün bunlardan sonra şu noktanın altını çizerek vurgulamak gerekir. Dünya Devrimci Süreci, dünyanın iki sisteme ayrılmış olmasının kendiliğinden ve mekanik bir sonucu değildir. Devrimci hareketin birliği, çok zengin bir ilişkiler ve politikalar bütünlüğü ile mümkün olmaktadır. Kuşkusuz bunu sağlayan, ilerici sınıfların oluşturduğu siyasal hareketler ve bu hareketlerin yönlendirdiği eylemlerin, birbirini tamamlayan mantığı ve dayanışmasıdır.

Dünya Devrimci Sürecini, bir arada ve toplu bir güç olarak ortaya çıkaran tarihi, politik, sınıf temeli, güçlerin ve politik temsilcilerinin proleter enternasyonalizminin ilkeleri doğrultusunda kararlı bir mücadele içinde olmalarıyla canlı tutulabilmekte başarılı kılınabilmektedir. Bu, sadece dayanışma ile sınırlı bir birlik değildir. Dünya devrimci süreci içinde proleter enternasyonalizminin bütün ilkeleri ve biçimleri somutlanır.

Dünya devrimci sürecinin bu üç dinamiği ve bileşenini ayrı ayrı ele alacağız.

Gerçek Durum

başladı. Bu konuda kararlı olmadığını, ilk günlerden beri göstermeye başladı.

Bir başka deyişle, 3'cü Ecevit kabinesi, daha başlangıçta zaafını ortaya seriverdi. Faşist terör karşısında tereddütlü bir yol izlediğini gösterdi. Ecevit'in «özgürlükçü demokrasi» adını verdiği burjuva demokrasisine bile azimle sahip çıkmayacağını belli etti.

Faşist milliyetçi hareket ve onların işbirlikçileri ise CHP'nin bu zaafını yakaladılar ve ona işte bu noktadan saldırdılar. Örneğin, hükümetin kurulduğu ilk günlerde Ecevit yönetimi, eski MC döneminde uygulanmayan Danıştay kararlarının hepsini istisnasız uygulayacağını resmi demeçlerle, bakanların ağzından açıkladılar. O sırada güncel bir olay olan Eğitim Enstitülerindeki yasa dışı kayıtlar sorunu hükümetin ilk zaaf belirtilerinden biri oldu. Bilindiği gibi MC döneminde iki yıl üstüste 70 bin kadar kişi Eğitim Enstitülerine kaydedilmişlerdi. Bu kişilerin yasadışılığı öğrenciliklerinin iptal edilmesi için Danıştay defalarca karar aldığı halde, bakanlık bu kararlara uymamıştı.

Millî Eğitim Bakanlığı, bu kararları uygulamak niyetiyle Enstitüleri tatile soktu. Bu kararın adımı ardından Danıştay kararlarının uygulanmasının geleceğini sezen faşistler, kazan kaldırdılar. Yurdun dört bir yanında hadise çıkardılar.

Türkeş bir demeç vererek bu milliyetçilerin okuldan çıkarılmamalarını, buna karşılık kontenjanların genişletilerek başka öğrencilerin de okullara alınmasını istedi. Oysa hiçbiri yeterli puanı almadan, yasa dışı mülâkatlarla okullara alınmış bu milliyetçilerin okuldan çıkarılması yasaların ve Danıştay'ın emriydi. Ama Ecevit yönetimi, Danıştay'ın kararına değil, Türkeş'in talebine uydu.

Bu olay, tüm yurt sathında yayılmış bulunan Eğitim Enstitülerinin o illerde birer provokasyon yumağı ve faşist saldırı merkezleri haline gelmesine yol açtı. Ama daha da önemlisi, Ecevit iktidarının aczini gösterdiği, faşizm karşısındaki zaafını açıkça ortaya koydu.

Faşistler işte bu gedikten yüklendiler, ülkeyi kana bulamaya devam ettiler. Ve her defasında CHP'nin aczinden yararlanıp ödün üstüne ödün aldılar. CHP, kendi solundaki demokratik güçlerin taleplerine uygun davranacağı yerde, egemen gericiliğin formüllerine ve isteklerine boyun eğdi.

Bu hükümetin zaaf göstergelerinden bir diğeri de DİSK ve TÖB-DER'in geçen yılki 20 Mart anti-faşist eylemine karşı takındığı şiddetli tutum oldu... Ecevit'in DİSK ve TÖB-DER'e karşı pür hiddet savurduğu demeç ve tehditler gericiliğin ve faşizmin işine yaradı. Oysa o eylem **faşizme karşı** yapılmıştı. DİSK de, TÖB-DER de, hükümetten birşey beklemiyorlardı ama, hükümeti de faşist saymıyorlardı. Ancak, DİSK ve TÖB-DER anti-faşist mücvadelenin bu hükümetle değil, ancak kitlelerin örgütlü gücüyle verileceğini biliyorlardı. Ve bu nedenle ülkemizin bu iki seçkin demokratik örgütü kitleleri faşizme karşı eyleme geçirmişlerdi. Demokratik ve yığınsal eylem, faşizme ve onun sivil vurucu gücü MHP'ye karşı yapılmıştı. 16 Mart'da üniversite bahçesinde toplu halde katledilen öğrencilerin anısına ve faşist saldırganlığı lanetleme amacıyla düzenlenmişti. Ecevit'in bir anti-faşist eyleme böylesine ağır bir dille saldırması ise ister istemez faşizmin işine yarayacaktı.

Gene, geçen yıl bu zamanlarda Türkeş, sıkıyönetim istedi. Ecevit sıkıyönetime gerek olmadığını söyledi. Fakat üç ay geçmeden Ecevit sıkıyönetimin şampiyonluğuna girişti. Aralık sonunda sıkıyönetim getirildiği zaman Türkeş, Doğu illerindeki sıkıyönetimin genişletilmesini ve sıkıyönetim kapsamına «bölücülük» demagojiosinin de eklenmesini isteyerek «bölücülük» yaygarasını başlattı. O sırada Doğu'da sıkıyönetime gerek olmadığını söyleyen Ecevit, çok geçmeden Nisan başında fikir değiştirdi. Ve «bölücülük» avazeleri bu kez Ecevit'in dilinden yükselmeye başladı. Böylece kısa zamanda Doğu'da 6 ilde daha sıkıyönetim getirmenin birinci savunuculuğunu Ecevit yaptı.

Bu örnekleri daha çoğaltmak mümkün. Bütün bu olaylar, sosyal demokrasinin faşizm ve gericilik karşısındaki aczini ve adım adım gerileyerek bugünkü noktaya gelmesini sonuçladı.

Bu acz 3'cü Ecevit hükümetinin tükenişinin ana nedenlerinden birini oluşturdu.

CHP

Baştarafı s. 1'de

tan sonra, Ecevit'in deyimiyle bir «ara rejim» girişimlerine karşı CHP'nin MSP ile koalisyon aradığı yolundaki haberler yeniden canlılık kazandı.

Nitekim CHP Genel Başkanı Ecevit, Edirne'ye giderken Silivri de yaptığı konuşmada, «kimse telaşlanmasın 14 Ekim'den sonra daha etkin bir hükümet kuracağız» dedi. Ecevit'in bu sözleri, hükümet bunalımına çare olarak CHP'nin MSP ile koalisyona hazırlık yaptığı şeklinde yorumlanmıştır.

Bu arada, başını Özal'ın çektiği ileri sürülen kanadın CHP ile koalisyona hâlâ razı olmadığı bildirilmektedir.

Öte yandan, Süleyman Demirel'in seçimlerden sonra bir «partiler üstü hükümet» döneminden yararlanmak istemesinin yanısıra, şayet CHP-MSP koalisyonu olursa, bundan da kârlı çıkmak hesapları yaptığı belirtiliyor.

Önümüzdeki haftalar, CHP-MSP koalisyonu ihtimalini ya güçlendirecektir, ya da çeşitli baskılarla ortadan kaldıracak.

Tarsus'ta

Baştarafı s. 1'de

toplantısında 5 tabancayla birlikte ortadan kaybolduklarını açıkladığı iki kişiden birisi olan Mustafa Çataklı, Tarsus'ta yakalanarak karakolda göz altına alınmıştı. Mustafa Çataklı, 1978 yılında 9 arkadaşıyla birlikte Türk İntikam Tugayı adlı illegal örgütü kurmuş ve o zamandan bu yana birçok öldürme, yaralama ve bombalama olayına katılmıştı. Tarsus Merkez Karakolunda ancak 4 saat gözaltında tutulabilen Mustafa Çataklı'nın kaçmasından sonra Başkomiser Yavuz Başkurt'a işten el çektirilmiştir.

Orta ve Küçük İşletmelerde İşçiler Vahşice Sömürülüyor

İş kazasına karşı güvenliğimiz yok

- **ESPİYE'DEKİ YOL İŞÇİLERİ YASAL HAKLARININ SENDİKA TARAFINDAN SAVUNULMADIĞINI SÖYLÜYORLAR**

H. Aydın Kabagöz, Gerçek Espiye Muhabiri — İlerici sendikal hareketin henüz yaygınlaşmadığı kesimlerden biri de yol işçileri. Espiye'de yol işçileri, ilkel yöntemlerle ve ağır şartlar altında çalışıyorlar. İş güvenlikleri yok. Sarı sendika işçilerin sorunlarıyla ilgilenmiyor. Pahalılığın durmamasına karşılık işçilerin ücretleri yerinde sayıyor. İş kazalarından sonra yaralanma ve sakatlıkların kendiliğinden iyileşmeye terkedildiğini söyleyen işçiler, Türk-İş'e bağlı Orman-İş sendikasına üyeler.

Espiye'de yol işçileri.. Her an bir iş kazasına uğramaları pahasına çalışmak zorundalar.

75 işçinin çalıştığı Direkbükü yol inşaatında işçilerin yasal hakları, çıkarları hiç gözetilmiyor. «Bizim bildiğimiz sendika, işçilerin haklarını savunur» diyor işçiler. «Bağlı olduğumuz sendika, haklarımızın savunulmasından geçtik, haliniz nicedir diye sormuyor bile. Emeğimizin karşılığının patronların cebine girmesi için onlara yardımcı oluyor. Sendikayı değiştirmek istiyoruz. İlerici bir sendikaya geçmek için mücadele ediyoruz ve sonucu söke söke kabul ettireceğiz.»

İşçilere işyerinde verilen yemeğin tutarı ücretlerden kesiliyor. Bu nedenle işçiler yeteri kadar beslenmekten kaçınıyorlar, ay başında ücretlerinden yapılacak kesintinin en azda kalmasına çalışıyorlar. İşçiler, çevre köylerde oturduklarından işyerine her sabah yürüyerek geliyorlar.

«Sorunlarımızın çözüm yollarını artık görmeye başlıyoruz» diyorlar. «Haklarımızı söke söke alacağımız, bilinçli bir mücadeleden zaferle çıkacağımız günler yakındır.»

Üreten, yaratan onlar.. Ezilen, sömürülen, horlanan yine onlar.. Ama bir gün yöneten de onlar olacak!.

- **8 SAATLİK İŞGÜNÜ HER YERDE UYGULANMALIDIR**
- **SENDİKASIZ, SİGORTASIZ İŞÇİ ÇALIŞTIRANLAR CEZALANDIRILMALIDIR**
- **HAFTA SONU TATİLİ İKİ GÜN OLMALIDIR**
- **ÜCRETLERDEN KESİNTİ YAPILMASI YASAKLANMALIDIR**
- **SİGORTA KURUMLARI İŞÇİLERİN DENETİM VE YÖNETİMİNE VERİLMELİDİR**
- **ÇALIŞMA HAYATININ HER TÜRLÜ MEVZUATI DEMOKRATLAŞTIRILMALIDIR**
- **İŞTEN ÇIKARMALARDA İŞÇİ DİSİPLİN KOMİTESİ YETKİLİ OLMALIDIR**

İşçi sınıfı, yasal hak ve hürriyetlerinin hiçbirisini burjuvazinin bağışı olarak almadı. Burjuvaziye karşı dişe diş bir mücadele yürüterek, söke söke kazandı. O hakların her biri, paha biçilmez kahır ve mücadelelerin ürünüdür. İşçi sınıfı, henüz pek çok orta ve küçük işletmede çiğnenen yasal haklarını uygulatmak için kararlı bir kavga veriyor. Bu mücadele, yani sosyal hakların kazanılmasını da kapsıyor. Dün, varolan demokratik haklar için mücadele vermiş olan işçi sınıfı, bugün o hakları, en ücra işletmelerde uygulatma ve geliştirme mücadelesi veriyor.

BİLECİK'TE ETİMEK İŞÇİLERİ İŞ GÜVENLİĞİ İÇİN DİRENİŞE GEÇTİ

Eskişehir (Gerçek) — Etimek Fabrikası işçileri, 21 Eylül Cuma günü saat 24.00 vardiyasından sonra direnişe geçtiler. Evlerinden yatak yorganlarını getirip fabrika önündeki asfalta seren işçiler, iş güvenliği istiyorlar.

Fabrikadaki işçi sayısında azaltma yapmak amacıyla başlangıç olarak 5 işçiyi işlerinden atan işverenin bu uygulamasını sessiz karşılamayan işçiler, atılan arkadaşlarının yeniden işe alınmasını istiyorlar.

Öte yandan işçilerin üye oldukları Türk-İş'e bağlı Tek Gıda-İş Sendikasının Bilecik Şubesi, işverenin uygulaması karşısında seyirci kalarak işçilere sahip çıkmadı. Sendikanın Bilecik Şubesi, işçilerin atılmasına adetâ göz yumdu.

Firuz Kanatlı'ya ait olan fabrikada 140 işçi çalışıyor. Fabrika, Eti Gıda Sanayii A.Ş.'nin bir ünitesi olup Etimek ve Eti bisküvileri üretiyor. Un değirmenleri de bulunan fabrikanın, bisküvi fırınları bulunan yeni bir fabrikayla genişletilmesi sözkonusu olup, yeni fabrika da inşa halinde.

Eti Gıda Sanayii'nin Ülker Bisküvilerine tek rakip olan işverenin işçi çıkarmak için zamanlamayı Ülker'deki direnişi göz önünde tutarak yaptığı da işçilerin yaygın kanaatidir.

GENEL-İŞ GÜMÜŞHACIKÖY TEMSİLCİSİ:

«Toplu sözleşme kararlarını uygulatacağız»

Gümüşhacıköy Genel - İş temsilcisi, sendika şube başkanının işçi haklarıyla ilgilenmediğinden yakınıyor ve «düşüreceğiz» diyor.

İşçi sınıfının ilerici sendikal örgütü DİSK, son yıllarda Anadolu'daki işçiler arasında da yaygınlaşmaktadır. İlerici, sosyalist işçiler, patronların çıkardığı bütün engellemelere rağmen, DİSK çevresindeki bütünleşmeyi gerçekleştirme çabasındalar. Bu kararlı çabalardan biri de Gümüşhacıköy'de gelişiyor. DİSK'e bağlı Genel-İş'in Gümüşhacıköy Temsilcisi Halil Şahinkaya ilçedeki sendikal çalışmaları anlatıyor:

GERÇEK — Ne zamandan beri Gümüşhacıköy Belediyesinde çalışmaktasınız?

Şahinkaya — 1 Aralık 1978'den beri belediyenin grayderinde çalışıyorum.

GERÇEK — Toplu sözleşmede belediye ile anlaşamadığınız noktalar var mı?

Şahinkaya — Yapılan toplu iş sözleşmesinde sosyal haklar ve ücretler konusunda anlaşmaya varıldı. Ancak uygulamaya geçirilemedi. Örneğin geçtiğimiz 1 Mayıs'tan bu yana geçerli olan asgari ücret henüz işilere ödenmiyor. Bu nedenle protokol askıda kaldı.

GERÇEK — Sendikanın ilçenizde şubesi var mı?

Şahinkaya — Kasabamızda henüz Genel-İş'in şubesi yok. Amasya'da var ve biz de oraya bağlıyız.

GERÇEK — Amasya'daki çalışmalar hakkında bilgi verir misiniz?

Şahinkaya — Açık söylemek gerekirse, Amasya'da göze görünür bir çalışma yok! Amasya Genel-İş Şubesinde, tüm ilerici işçi arkadaşlarla birlikte şube başkanını değiştirme çabasındayız.

GERÇEK — Gümüşhacıköy Belediyesinde kaç işçi var?

Şahinkaya — Hepsi de DİSK'e bağlı Genel-İş'e üye olmak üzere 44 işçi var.

GERÇEK — Yeni dönem çalışmaları hakkında bilgi verir misiniz?

Şahinkaya — Önümüzdeki dönem başlıca amacımız, toplu sözleşmede imzalanan kararları hayata geçirmek olacaktır. Bu konuda kararlı bir çalışma göstereceğiz.

YASALAR VE ÇALIŞMA GÜVENLİĞİ

Yusuf Ziya CAN

İstanbul'dan başlayarak, Anadolu'da cılız da olsa sanayinin girdiği en ücra köşelere kadar, orta ve küçük işletmelerde işçiler, son derece ağır koşullarda çalıştırılıyor.

İlerici sendikal hareketin henüz giremediği, daha kötüsü, sendika kavramının yasaklandığı bu işletmelerde, işçilerin kahırlı mücadelelerle yasalara geçirttikleri sosyal hakların varlığı bile bilinmez ve sözünün edilmesi dahi yasaktır. Sigortasız ve sendikasız olarak çalıştırılan işçiler, yasal güvencelerinin hiçbirinden yararlandırılmazlar.

Sözgelimi, 8 saatlik işgünü uğruna işçi sınıfının, dünyada ve ülkemizde çileli bir mücadele tarihi vardır. İşçiler, 8 saatlik işgününün yasalaştırılması için gerektiğinde uluslararası dayanışma da göstermişler, sonunda bütün ülkelerin burjuvazisine bunu kabul ettirmişlerdir. Ama orta ve küçük işletmelerde, özellikle işçileşmenin başlangıcını yaşayan emekçilerin yoğun olduğu bölgelerde, işçiler ne tatil, ne işgünü bilir; her Allahın günü, tan aydınlığından akşam karanlığına çalıştırılırlar. Hele tarım işçileri, bu çalışma koşullarına bütünüyle mahkûm edilmişlerdir.

Küçük işletmelerdeki vahşi sömürünün başlıca kurbanları arasında kadın, çocuk ve genç işçiler de bulunuyor. Ekmek parası ve ailesinin geçimine katkıda bulunmak için her türlü ağır işte ve en düşük ücretlerle çalısmaya razı olan bu işçiler, sosyal haklardan vazgeçtik, iş bulabilip çalıştıklarına şükrederler çoğu kez. Vahşi patronlar da, onların bu mecburiyetlerinden yararlanmayı fırsat bilip, en gaddar sömürü yöntemlerini uygulamaktan geri durmazlar.

İş güvenliğinden tümüyle yoksun bu insanlar, ağır işlerde ve 8 saatlik işgününün bazan iki katına yaklaşan çalışma süresinde, son derece yorgun düşerler ve zaten ilkel araçlarla çalışılan işyerinde her an kendilerini bekleyen iş cinayetlerinin kurbanı olurlar.

Bütün bunlar, yalnızca özel işletmeler için söz konusu değildir. İşçilerin henüz sosyal haklarının bilincine tam olarak varamadığı, bunları savunamadığı devlet işletmeleri için de, bu yasa dışı uygulamalar geçerlidir. İşgüçleri ucuza satın alınan ve çocuklarla aynı derecede sömürülen kadın işçilerin, Etibank gibi bir devlet kuruluşunun işyerlerinde de ağır işlerde çalıştırılması, işçilerin işyerine römorklarla ve otobüslerin üst bagajında taşınması bunu kanıtlıyor.

Ama işçiler, sosyal hakların mücadele sonunda uygulatılabileceğini ve bu mücadelenin aynı zamanda, patronlarla işbirliği yaparak kendilerini satan sarı sendikaları hedef alması gerektiğini kavrıyorlar.

Gerçek Konuşalım

Hüseyin Hasançebi

Kim Demiş «Devlet Nerede» Diye?

Gerici siyasal güçler ısrarla güçlü bir devlet veya devlet gücü ararken, bunu neden aradıklarını da yavaş yavaş açığa vuruyorlar. Demirel, Türkeş ve Erbakan, seçim gezilerinde «devlet nerede?» diye sormayı bir alışkanlık haline getirdiler. Her sorduklarında devletin «buradayım?» dediğini duydukları halde sormaya devam etmeleri ilginç!

Devletin nerede olduğunu merak edenlerin sayısı hızla artıyorsa, halkın da merakı artar. Bu doğaldır. Çünkü, devleti arayanlar her zaman aradıklarını, halk da belasını bulur nedense.

Gerçekten de bugünlerde devletin nerede olduğunu soranların sayısında hızlı bir artış var. Sükan bile hafiyeliğinden utanmayarak aynı soruyu sordu da ayrıldı bakanlıktan. Tercüman'ın raporcusu, Demirel'in çürük dişlerini sayarcasına ağzından çıkanları sütununda detaylandırıyor, «devletin gücü» rüyalarına çeşni katıyor.

Devlet oldum olası, kendisini arayanları hiç bekletmemiştir. Her arandığında ağır bir şamar gibi «buradayım» demiştir. Soranlar çoğaldıkça devletin verdiği «buradayım» cevapları da çoğalır. Giderek soranlar ve cevap verenler birbirine karışır, iç içe geçer ve zamanla bütünleşir. Bu kaos içinde bir tek şey net olarak açığa çıkar: Devletin neden arandığı.

Bugünlerde de böyle oluyor. Kim sorup arıyorsa devletin gücünü, cevabını gecikmeksizin alıyor. Bir bakıyorsunuz Mardin'den, ertesi gün bakıyorsunuz Van'dan, Diyarbakır'dan İstanbul'dan, «buradayım işte!» cevapları geliyor.

Devlet buradayım diyor ya, bunu, sesin en yakınında olanlar çok daha iyi duyuyorlar. Gerici siyasal güçler duymazlıktan gelmeye devam ediyorlar.

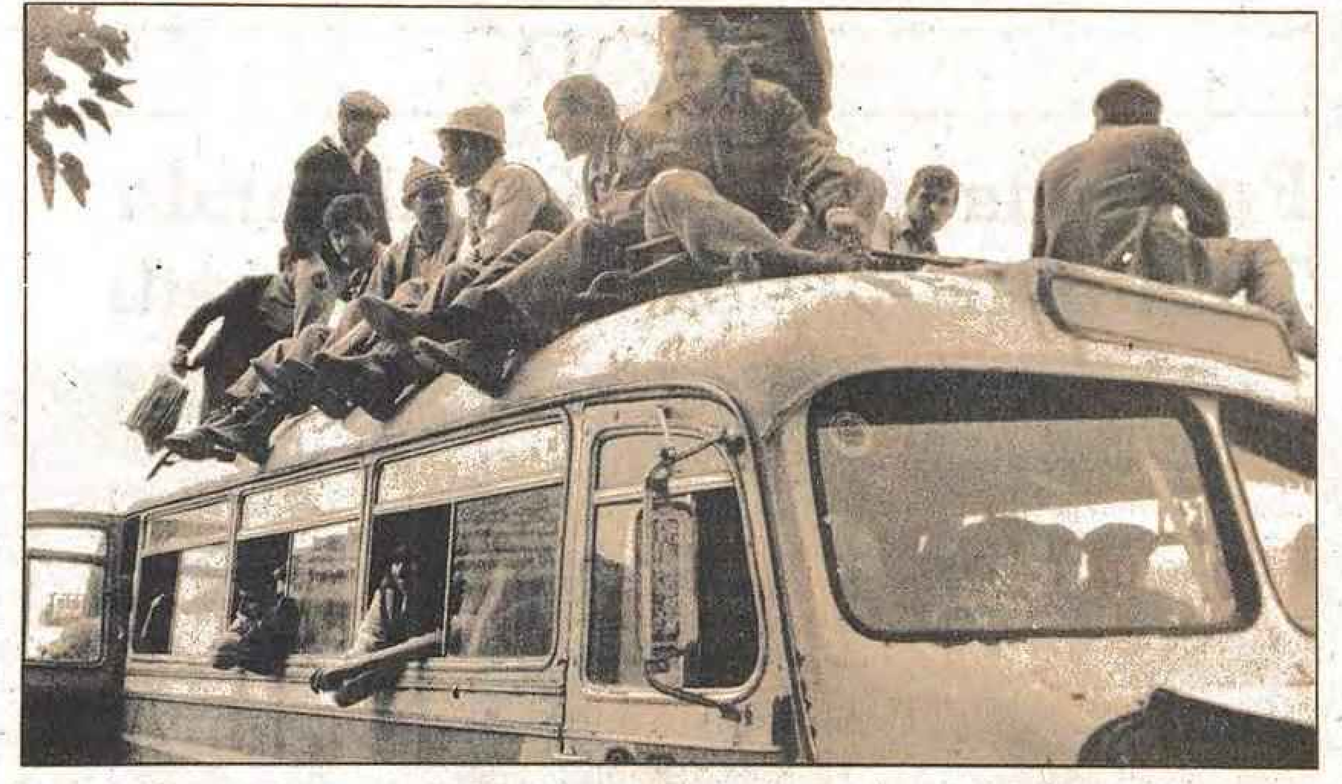
Gerçekten de, geçen gün Mardin'in Nusaybin ilçesinde yaşıyanlar «devletin gücü»nü yaşadılar. Mayın tarlalarının Karaköy gümrüğü gibi, kolay geçit vermediğini görmek istemiyenler bir kan gölüne takılıp kaldılar. İlçe kaçak mallardan korunmak için karantinaya alındı. Bağımsız milletvekili Nurettin Yılmaz'ı bile Nusaybin'e, geçmiş olsuna sokmadılar.

Ama gerici siyasal güçler sormaya devam ediyorlar. «Devlet nerede?» diye.

Devlet de cevap veriyor: «Buradayım!» diye.

Ve emekçiler, her olaya bir kere daha doğrulanan bir gerçeği yaşıyarak, duyarak öğreniyorlar. Devlet gücünün nerede olduğunu sormaya devam eden Demirel, varıp Mardin'in Nusaybin ilçesinde yaşıyanlara sorabilir bunu.

O sormazsa, Nusaybin'liler soracak; «Kim demiş 'devlet nerede?' diye.»

Servis arabası verilmeyen işçiler işyerine açıkta taşınıyor. Üstelik bu, Etibank'a ait bir devlet işletmesinde oluyor.

Bigadiç madenlerinde işçiler sarı sendikaya karşı birleştiler

- **ETİBANK'A AİT İŞLETMELERDE DEV-MADEN-SEN VE YERALTI-MADEN-İŞ ORTAK MÜCADELE YÜRÜTÜYOR**
- **DEV-MADEN-SEN'in 4 YÖNETİCİSİ İKİ AYDIR TUTUKLU**

GERÇEK Bigadiç Muhabiri Habip Şimşek bildiriyor — Ağustos ayı Bigadiç'te sendikal mücadelenin hızlandığı bir ay oldu. Devletleştirilen 5 maden şirketi ile birlikte Etibank işyerleri 6'ya çıktı. İşyerlerinde Türk-İş'e bağlı Maden Federasyonunda sarı MATAŞ sendikası yetkili.

10. ayda yeni toplu sözleşme dönemine giriliyor. DİSK'e bağlı Yeraltı Maden-İş ve Dev-Maden-Sen, üçer işyerinde MATAŞ'a karşı mücadele veriyorlar. MATAŞ'ın Başkanı AP İl Başkanı Rafet Kaylan'dır. DİSK'in bu maden işletmelerinde güçlenmesi ve örgütlenmesinin hızlanması üzerine MATAŞ'ın DİSK'li işçiler üzerindeki saldırıları yoğunlaştı.

Bildiri dağıtan DİSK'li işçiler MATAŞ'lıların saldırısına uğradı. Bu saldırıyı karakola bildirmeye gelen Dev Maden-Sen Merkez Yönetim Kurulu üyesi Süleyman Kırteke, Genel Merkez Yöntim Kurulu üyesi Zihni Sunal, örgütlenme uzmanı Doğan Örs ve Bigadiç Dev Maden-Sen Lokal Başkanı M. Ali Otçu kim tarafından dövüldüğü bilinmeyen bir MATAŞ üyesinin karakoldaki ihbarı üzerine tutuklandılar. Mahkemeye çıkarıldıktan sonra Balıkesir Toplum polisince cezaevine götürülmek üzere arabaya alınan sendikacılar, Sındırgı yolunda coplanıp işkence gördüler. Sendikacılar durumu Cumhuriyet Savcılığına bildirdi. Ancak işkenceciler hakkında hiçbir işlem yapılmadı.

Öte yandan ocakta Dev Maden-Sen üyesi MUSA GÜREL gece saat 24'te vardiya çıkışında MATAŞ'çı işçilerce dövüldü. Dev Maden-Sen'in işkence gören 4 yöneticisi Başbakanlığa, İçişleri Bakanlığına birer telgraf çekmişler ve olayı Valiliğe bildirmişlerdir.

Telgraf metni aşağıdaki gibidir:

«Bir suçtan dolayı Bigadiç Adliyesinde tutuklandık. 150 m. ilerdeki cezaevine götürülmek için bindirildiğimiz polis otobüsünde, Komiser MAZHAR BULUT komutasında 20-25 kişilik toplum polisi ekibi bizi cezaevine götürmeyerek Sındırgı istikametine kaçırdı. 6-7 km.'lik yol güzergâhı boyunca bizlere insanlık dışı işkence ve küfür ederek gezdirdiler. Yasa dışı böyle vahşi bir davranışta bulunan toplum polislerinin kamuoyu önünde teşhir ve cezalandırılmalarını istiyoruz.»

Ancak işkenceciler elini kolunu sallayarak halâ dolaşıyor ve sendika yöneticilerinin tutukluluğu da sürüyor.

Öte yandan işçiler de mücadeleyi sürdürüyorlar. Bir süre önce devletleştirilen Bigadiç madenlerinde yeni dönem toplu sözleşmesi için yetki Ekim ayında tespit edilecek. DİSK üyesi iki sendika, Dev Maden-Sen ve Yeraltı Maden-İş, toplu sözleşme yetkisi için sarı sendika Mataş'a karşı mücadele veriyorlar.

DİSK üyesi bu iki sendika, DİSK yöneticilerinin de aracılığıyla yetki tespiti öncesinde örnek bir dayanışma içine girdi. Böylece işletmelerin üçünde Yeraltı Maden-İş, diğer üçünde ise Dev Maden-Sen örgütlenme çalışmaları yapacak. Bu işbirliği ve dayanışmanın, başkanlığını Balıkesir AP il başkanı Rafet Kaylan'ın yaptığı sarı MATAŞ sendikasının yetki almasını önleyeceği ve Bigadiç maden işçilerinin, kendilerini yıllardır patronlara satan sarı sendika zincirini kıracakları bildiriliyor.

Devletleştirmeye rağmen Bigadiç maden işletmelerinde, çalışma ve işgüvenliği koşullarında en ufak bir gelişme olmamıştır. İşçiler maden ocaklarında halâ çağdışı yöntemlerle, adetâ ölümle burun buruna çalışmaktadırlar.

Kadın işçilerin ağır işlerde çalıştırılması yasağına rağmen, bu yasağa Etibank işvereni uymuyor. Yasaları, devleti temsil eden işveren çiğniyor.

O'NUN HİKAYESİ

M.DOĞRUER

